

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

**FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ**

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUT OF FINANCES

LEGISLATIVNÍ ZMĚNY VE ZDAŇOVÁNÍ PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

LEGISLATIVE CHANGES IN TAXATION OF INDIVIDUALS

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

VĚRA BĚLEHRÁDKOVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. KAREL BRYCHTA, Ph.D.

BRNO 2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Bělehrádková Věra

Daňové poradenství (6202R006)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Legislativní změny ve zdaňování příjmů fyzických osob

v anglickém jazyce:

Legislative Changes in Taxation of Individuals

Pokyny pro vypracování:

Úvod
Vymezení problému a
cíle práce Teoretická
výchozí práce
Analýza problému
Vlastní návrhy řešení
Závěr
Seznam použité
literatury

Podle § 60 zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon) v platném znění, je tato práce "Školním dílem". Využití práce se řídí právním režimem autorského zákona. Citace povoluje Fakulta podnikatelská Vysokého učení technického v Brně. Podmínkou externího využití této práce je uzavření "Licenční smlouvy" dle autorského zákona.

Seznam odborné literatury:

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále. Poradce, s. r. o. 1999-.

Český Těšín: Poradce, s.r.o. ISSN 1214-522X.

Finanční daňový a účetní bulletin. Ing. Jan Polák. 1992-. Praha: Ing. Jan Polák.
ISSN 1210-5570.

MACHÁČEK, I. Daň z příjmů fyzických osob 2010: praktická pomůcka k daňové optimalizaci. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. 273 s. ISBN 978-80-7400-188-8.

Metodické aktuality. Svaz účetních. 1993-. Praha: Svaz účetních. ISSN 1211-41378.

PELC, V. Daňový průvodce pro mzdové účetní. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010.
280 s. ISBN 978-80-7400-300-4.

VALOUCH, P. Účetní a daňové odpisy 2010. 5. vydání.

Praha: GRADA Publishing, a.s., 2010. 144 s. ISBN 978-80-247-3201-5.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Karel Brychta, Ph.D.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2010/2011.

L.S.

Ing. Pavel Svirák, Dr.
Ředitel ústavu

doc. RNDr. Anna Putnová, Ph.D., MBA
Děkan fakulty

V Brně, dne 03.05.2011

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na změny zákona o daních z příjmů od roku 2008 až po současnost. Zabývá se problematikou zdanění příjmů fyzických osob a to konkrétně daní z příjmů ze závislé činnosti. Dále se zabývá dalšími podstatnými změnami, které se během let 2008 až 2011 udály a dotýkají se všech daňových plátců a poplatníků. V závěru práce je uvedeno srovnání výpočtů daňových povinností jednotlivých poplatníků během sledovaného období a navržené možnosti daňové optimalizace.

Abstract

The bachelor thesis focuses on legislative changes of the Law of Income Tax since 2008. It deals with taxation of individuals in the concrete of depend activity. The thesis deals with other important changes during years 2008 to 2011 which affected all of payers and taxpayers. At the end of the thesis is compared tax liability of individual taxpayers over the years and proposed possibilities of tax optimization.

Klíčová slova

Daň, daňová povinnost, daň z příjmů, fyzická osoba, poplatník, předmět daně, superhrubá mzda, základ daně.

Keywords

Tax, tax liability, income tax, individual, taxpayer, subject of tax, super salary, tax base.

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE

BĚLEHRÁDKOVÁ, V. *Legislativní změny ve zdaňování příjmů fyzických osob*.
Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2011. 93 s. Vedoucí
bakalářské práce Ing. Karel Brychta, Ph.D.

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, a že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 21. května 2011

.....

podpis

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala vedoucímu práce Ing. Karlu Brychtovi, Ph.D. za odborné rady a cenné připomínky k vypracování této bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD	10
Cíle.....	11
Metody použité při zpracování práce.....	11
1 TEORETICKÁ ČÁST	13
1.1 Základní pojmy	13
1.2 Daň z příjmů FO.....	15
1.2.1 Předmět daně z příjmů FO.....	15
1.2.2 Základ daně a daňová ztráta	16
1.2.3 Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky	17
1.2.4 Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti	19
1.2.5 Příjmy z kapitálového majetku	21
1.2.6 Příjmy z pronájmu	22
1.2.7 Ostatní příjmy	22
1.3 Nezdanitelná část základu daně.....	22
1.4 Společná ustanovení	23
1.4.1 Odpisy hmotného a nehmotného majetku	23
1.4.2 Položky odčitatelné od základu daně.....	27
1.4.3 Sleva na dani.....	28
1.5 Srovnání vybraných aspektů zdaňování příjmů fyzických osob v ČR s Velkou Británií	29
1.5.1 Osobní daň důchodová	30
1.5.2 Srovnání základních daňových charakteristik mezi ČR a VB.....	32
2 ZMĚNY ZÁKONA O DANÍCH Z PŘÍJMŮ	33
2.1 Významné změny zákona o daních z příjmů	33
2.1.1 Změny v § 4 a § 5 ZDP	33
2.1.2 Změny § 7 ZDP	34

2.1.3	Změny sazeb daně	35
2.1.4	Změny ve společných ustanoveních ZDP	36
2.1.5	Odpisy hmotného a nehmotného majetku	38
2.2	Zdanění příjmů ze závislé činnosti	44
2.2.1	Změny v příjmech ze závislé činnosti	44
2.2.2	Stanovení základu daně	45
2.2.3	Slevy na dani	47
2.2.4	Nezdanitelná část základu daně	49
2.2.5	Zaměstnanecké benefity	50
2.2.6	Sociální a zdravotní pojištění zaměstnanců	53
3	DAŇOVÁ POVINNOST JEDNOTLIVÝCH DAŇOVÝCH POPLATNÍKŮ	57
3.1	Poplatník s nízkým příjmem	58
3.2	Poplatník s průměrným příjmem	61
3.3	Poplatník s vysokým příjmem	63
3.4	Zhodnocení a porovnání jednotlivých daňových poplatníků	65
3.5	Optimalizace daňové povinnosti	76
3.5.1	Optimalizace daňové povinnosti konkrétního poplatníka	76
3.5.2	Shrnutí daňové optimalizace pana Svobody	77
3.5.3	Daňová povinnost konkrétního poplatníka v případě neuplatnění slevy na manželku	78
3.5.4	Srovnání daňové povinnosti pana Svobody v případě uplatnění a v případě neuplatnění slevy na manželku	79
	ZÁVĚR	80
	POUŽITÉ ZDROJE	82
	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	85
	SEZNAM PŘÍLOH	87
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	88

Úvod

Daně tvoří nedílnou součást každé funkční ekonomiky a to nejen v současném světě, ale taktéž tomu bylo i v minulosti a bezpochyby to tak nadále i zůstane. Vzhledem k dlouhé daňové historii se dá předpokládat, že se v této oblasti událo spousty změn, přesto však princip daně zůstal zachován dodnes.

Ve své práci se budu zabývat změnami, které provází zákon o daních z příjmů a konkrétně se zaměřím na změny od roku 2008 až po současnost. Vzhledem k tomu, že je tato problematika velice široká, mým cílem bude především popsat zdanění příjmů ze závislé činnosti. Ráda bych zmínila i ostatní podstatné změny, které v období od roku 2008 až po současnost nastaly. V této práci budu vycházet ze zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů účinného k 1. 1. 2011.

Předmětem zájmu teoretické části práce bude vymezení základních pojmů, které budou nezbytné pro pochopení problematiky praktické části této práce, dále rozdělení daní z příjmů fyzických osob a společná ustanovení zákona o daních z příjmů. Také bude v této části okrajově zmíněn daňový systém ve Velké Británii, pro srovnání dvou odlišných daňových systémů, které mají některé prvky společné.

V analytické části bude popsán vývoj zákona o daních z příjmů, který proběhl během let 2008 až 2011. Shrnu všechny podstatné změny a zaměřím se především na změny ve zdanění příjmů ze závislé činnosti. Poté vytvořím modelové příklady daňové povinnosti poplatníků daně z příjmů pobírajících různě vysoké příjmy v jednotlivých letech a srovnám, jaký dopad měla daňová reforma platná od 1. 1. 2008 na daňovou zátěž poplatníků.

Na závěr zhodnotím vývoj daně z příjmů ze závislé činnosti a navrhnou způsob daňové optimalizace poplatníka.

Cíle

Hlavním cílem této práce je popsat a zhodnotit vývoj daní z příjmů se zaměřením na příjmy ze závislé činnosti v letech 2008-2011. Následným cílem je porovnání daňové povinnosti konkrétních poplatníků z příjmů ze závislé činnosti v jednotlivých letech s důrazem na daňovou reformu účinnou k 1. 1. 2008 a navrnutí optimální daňové zátěže poplatníka za současné zdaňovací období.

Metody použité při zpracování práce¹

Při tvorbě bakalářské práce využiji pro zpracování teoretické i praktické části metody analýzy a syntézy. Pomocí **analýzy**, tedy metody zkoumání složitějších skutečností rozkladem na jednodušší, vyčlením jednotlivé pojmy, které souvisí s mou bakalářskou prací. Analyzuji daně z příjmů, při tom se budu orientovat na část, která se zabývá zdaněním příjmů fyzických osob, konkrétně příjmy ze závislé činnosti. Poté shromáždím literaturu v podobě odborných článků v časopisech, knih zabývajících se daňovou problematikou, novel zákona o daních z příjmů a na základě této literatury zjistím údaje potřebné pro zpracování bakalářské práce a shromáždím je v jeden celek tak, aby se dalo přehledněji a snadněji orientovat v oblasti daní z příjmů ze závislé činnosti. K tomu použiji metodu **syntézy**, což je proces sjednocování částí v jeden celek.

Pro praktickou část také využiji metodu **srovnávání**, která spočívá v tom, že skutečný jev srovnáme s určitou srovnávací základnou. Budu porovnávat, jak se v letech 2008 až 2011 vyvíjela jednotlivá ustanovení zákona o daních z příjmů. Především změny týkajících se příjmů ze závislé činnosti, způsobu výpočtu příjmu, daňové slevy a zvýhodnění pro poplatníky a vývoj daňových sazeb.

V analytické části využiji proces **idealizace**, což znamená vytváření objektů, které v realitě neexistují, na základě reálných jevů, objektů a procesů. Proces idealizace využiji v návrhové části své bakalářské práce, kde vytvořím modelové příklady poplatníků daně z příjmů a zjistím jejich výslednou daňovou povinnost.

¹ POKORNÝ, J. *Předdiplomní seminář: Jak efektivně zpracovat a obhájit diplomovou práci*. 2006. s. 21-22.

Také použijí metodu **indukce**, tedy usuzování obecných tvrzení na základě jednotlivých faktů a metodu **dedukce**, tedy odvození výroků z jiných platných faktů. Tyto dvě metody použijí pro zhodnocení neoptimálnější varianty daňového zatížení poplatníka daně z příjmů v jednotlivých obdobích.

1 Teoretická část

Pro pochopení problematiky vývoje zákona o daních s příjmů je potřeba se seznámit s nejdůležitějšími pojmy, které se v této oblasti vyskytují. Jednotlivé podkapitoly se věnují základním informacím ohledně daní z příjmů fyzických a právnických osob.

1.1 Základní pojmy

V této podkapitole budou přiblíženy základní pojmy, které se v daňové problematice často vyskytují a jejichž znalost je nezbytná pro další kapitoly, kterým se budu věnovat, jak v praktické, tak v analytické části práce.

Mezi nedůležitější pojem, který je v zákoně o daních z příjmů klíčový, patří daň. **Daň** lze charakterizovat jako povinnou, nenávratnou, zákonem určenou platbu do veřejného rozpočtu. Platba daně se opakuje v pravidelně stanovených časových intervalech (např. daň z příjmů) nebo naopak je to platba nepravidelná, která se uskutečňuje pouze za určitých okolností (např. daň z nemovitostí).²

Daně rozdělujeme dále na přímé a nepřímé. **Přímá daň** se vyznačuje tím, že daňové břemeno dopadá přímo na poplatníka na úkor svého důchodu, který toto břemeno nemůže přenášet na jiné subjekty. Mezi přímou daň patří daně z důchodu a majetku.³

Nepřímá daň se naopak od přímé daně liší tím, že daňové břemeno dopadá na konečného spotřebitele, tedy daň se stává součástí ceny zboží nebo služby. Mezi nepřímé daně například patří daň z přidané hodnoty nebo spotřební daň.⁴

Daňovým subjektem u daní přímých je poplatník a u daní nepřímých je to plátce.

Poplatník je podle stavu platného a účinného do 31. 12. 2010 dle § 6 odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění p. p. (dále jen „ZSDP“) ten, kdo je fyzickou nebo právnickou osobou, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani. **Plátce** daně je dle § 6 odst. 3 ZSDP osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí daň správci daně, která byla vybrána od poplatníků

² KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 2010. s. 15.

³ Tamtéž, s. 20.

⁴ Tamtéž, s. 20.

nebo sražena poplatníkům. ZSDP byl s účinností od 1. 1. 2011 nahrazen zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, který v § 20 označuje poplatníka i plátce daně pod pojmem daňový subjekt.

Proto, aby mohla být daň správně vypočítána a odvedena, je nutné znát základ daně. **Základ daně** je předmět daně, což je důchod dosažený za zdaňovací období, vyjádřený v měrných jednotkách. Mohou to být jednotky fyzické (kus, litr...) nebo častěji jednotky peněžní. Od způsobu vyjádření základu daně v peněžních nebo měrných jednotkách se pak odvíjí typ použité daňové sazby.⁵

Po zjištění základu daně a uplatnění případných slev vzniká **daňová povinnost**. Ta daňovému subjektu může vzniknout již tehdy, kdy nastaly první skutečnosti, které podle daňových zákonů zakládají její vznik, tedy ne až tehdy, kdy došlo k jejich přiznání, vyměření nebo splacení. Daňová povinnost vzniká například tedy okamžikem dosažení zdanitelného příjmu, vlastnictvím nemovitosti atd.⁶

Takto vzniklou daňovou povinností je každý daňový subjekt povinen prokázat v **daňovém přiznání**. Daňový subjekt musí uvést správci daně výši svého daňového základu a taktéž si sám vypočítat daň. Daňové přiznání se musí podle stavu platného a účinného do 31. 12. 2010 dle § 40 odst. 3 ZSDP podat nejpozději do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období. Poplatníci, kteří mají na základě zákona povinnost ověření účetní závěrky auditorem, nebo jejich přiznání zpracovává a předkládá daňový poradce, mohou podat daňové přiznání nejpozději do 6 měsíců po uplynutí zdaňovacího období. S účinností od 1. 1. 2011 se daňové přiznání podává ve lhůtě stanovené zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád dle § 136 a tedy do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období a v případě povinnosti ověření účetní závěrky auditorem, nebo zpracování a podání daňového přiznání poradcem, podává se nejpozději do šesti měsíců po uplynutí zdaňovacího období.⁷

⁵ BONĚK, V. a kol. *Lexikon – Daňové pojmy*. 2001. s. 530.

⁶ Tamtéž, s. 51.

⁷ Tamtéž, s. 55.

Základ daně a výše daně se stanovují za určitý časový interval, kterým je zdaňovací období. **Zdaňovací období** u daně z příjmů právnických osob je podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění p. p. (dále jen „ZDP“) § 17a:

- a) kalendářní rok,
- b) hospodářský rok,
- c) období od rozhodného dne fúze nebo převodu jmění na společníka anebo rozdělení obchodní společnosti nebo družstva do konce kalendářního roku nebo hospodářského roku, ve kterém byly fúze nebo převod jmění na společníka anebo rozdělení zapsány v obchodním rejstříku, nebo
- d) účetní období, pokud je toto období delší než nepřetržitě po sobě jdoucích 12 měsíců.

Zdaňovací období daně z příjmů fyzických osob je podle § 5 odst. 1 ZDP kalendářní rok, tedy období 1. 1. – 31. 12. roku. Fyzická osoba je povinna za toto období vypočítat a priznat daňovou povinnost, pokud v daném roce evidovala zdanitelné příjmy.

1.2 Daň z příjmů FO

V této podkapitole budou přiblíženy do větší míry daně z příjmů fyzických osob z teoretického hlediska. Především, co je předmětem daně, jaké jsou jednotlivé příjmy a jejich dílčí základ daně.

Daň z příjmů fyzických osob má jistý podíl na celkových příjmech státního rozpočtu. Celkové daňové příjmy (bez pojistného na sociální a zdravotní pojištění) za leden – červenec 2010 činily 298, 8 mld. Kč. Z toho činila daň z příjmů FO asi 16% tedy 47, 4 mld. Kč.⁸

1.2.1 Předmět daně z příjmů FO

Jednotlivé příjmy fyzických osob se od sebe odlišují a každý z nich má jiný původ, proto zákon o daních z příjmů rozlišuje podle § 3 odst. 1 tyto předměty daně z příjmů fyzických osob:

⁸*Pokladní plnění státního rozpočtu ČR za leden až červenec 2010.* [online]. 2010 [cit. 2010-11-10]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_56806.html>.

- a) příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6)
- b) příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7)
- c) příjmy z kapitálového majetku (§ 8)
- d) příjmy z pronájmu (§ 9)
- e) ostatní příjmy (§ 10)

Příjmem se dle § 3 odst. 2 ZDP rozumí příjem peněžní i nepeněžní dosažený i směnou.

1.2.2 Základ daně a daňová ztráta

Za základ daně se podle § 5 odst. 1 ZDP považuje částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období, což je pro účely daně z příjmů fyzických osob kalendářní rok, přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud dále u jednotlivých příjmů podle §§ 6 - 10 ZDP není stanoveno jinak.

Pokud má poplatník během zdaňovacího období souběžně dva nebo více druhů příjmů z §§ 6 – 10 ZDP, tak se základem daně stává součet dílčích základů daně, které jsou zjištěny dle jednotlivých druhů příjmů.

Daňovou ztrátou se podle § 5 odst. 3 ZDP rozumí výdaje, které přesáhnou příjmy z §§ 7 – 9 ZDP, zjištěné z daňové evidence, účetnictví nebo záznamů o příjmech.

O ztrátu, která je upravena podle § 23 ZDP se snižuje úhrn dílčích základů daně zjištěných dle jednotlivých druhů příjmů uvedených v §§ 7 – 10 ZDP. Pokud daňovou ztrátu nebo její část nelze uplatnit při zdanění příjmů ve zdaňovacím období, ve kterém vznikla, je možné ji odečíst od úhrnu dílčích základů daně zjištěných podle §§ 7 – 10 ZDP v následujícím zdaňovacím období dle § 34 ZDP.

1.2.3 Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky

Daň z příjmu ze závislé činnosti tvoří nejvyšší položku daní z příjmů fyzických osob. Daň z příjmů fyzických osob za leden – červenec 2010 tvoří 47, 4 mld. Kč a z toho 41,7 mld. Kč tvoří právě příjmy ze závislé činnosti (tvoří tedy asi 88% z DPFO).⁹

Pro příjem ze závislé činnosti je typická mzda – tedy platba poskytnutá zaměstnavatelem za vykonanou práci zaměstnanci. Pod pojmem platba se v tomto případě rozumí i naturální platba, tedy jisté formy požitků, které zaměstnavatel poskytuje svým zaměstnancům, viz funkční požitky.

Příjmy ze závislé činnosti se dělí do několika kategorií, podle toho jaký mají původ vzniku, jsou to podle § 6 odst. 1 ZDP:

- a) příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce. Těmito příjmy se rozumějí i příjmy za práci žáků a studentů z praktického výcviku,
- b) příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností, a to i když nejsou povinni při výkonu práce pro družstvo nebo společnost dbát příkazů plátce, a příjmy za práci likvidátorů,
- c) odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob,
- d) příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti podle písmem a) až c)....

Podle § 6 odst. 2 se poplatníkem s příjmy a funkčních požitků ze závislé činnosti rozumí zaměstnanec a plátcem je pak zaměstnavatel.

Pokud se jedná o příjmy podle § 6 odst. 1 a) a d) ZDP jejichž výše před zvýšením o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem (dále jen SZZP) nepřesáhne za měsíc

⁹ *Pokladní plnění státního rozpočtu ČR za leden až červenec 2010*. [online]. 2010 [cit. 2010-11-10]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_56806.html>.

u téhož zaměstnavatele částku 5 000 Kč a zaměstnanec nepodepsal prohlášení k dani, jsou zdaněny zvláštní sazbou daně dle § 36 ZDP.

Pokud podle § 6 odst. 6 ZDP poskytne zaměstnavatel bezplatně zaměstnanci motorové vozidlo, které slouží pro soukromé i služební účely, je příjmem zaměstnance částka ve výši 1% vstupní ceny vozidla včetně daně z přidané hodnoty za každý započatý měsíc poskytnutí vozidla, při tom tato částka je minimálně 1 000 Kč.

V § 6 odst. 7 ZDP je stanoveno, které příjmy nejsou předmětem daně. Jsou to například náhrady cestovních výdajů, hodnota osobních ochranných pracovních prostředků, pracovních oděvů a obuvi, mycích, čistících, dezinfekčních prostředků, náhrady za opotřebení vlastního nářadí potřebných pro výkon práce a to do výše nebo rozsahu stanoveném, popřípadě umožněném zákonem č. 260/2006 Sb., zákoník práce.

V § 6 odst. 9 ZDP jsou uvedeny příjmy, které jsou osvobozeny od daně při splnění podmínek definovaných v tomto ustanovení jako například nepeněžní plnění zaměstnavatele na odborný rozvoj zaměstnanců, hodnota stravování poskytovaná jako nepeněžní plnění, hodnoty nepeněžních darů poskytované z fondu kulturních a sociálních potřeb, příspěvek zaměstnavatele na penzijní připojištění se státním příspěvkem atd.

Funkční požitky jsou podle § 6 odst. 10 ZDP funkční platy členů vlády, poslanců a senátorů Parlamentu ČR a platy vedoucích ústředních úřadů státní správy, odměny za výkony funkce v orgánech obcí, v jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánů, občanských a zájmových sdružení, komorách a v jiných orgánech a institucích.

Superhrubá mzda

Tak zvaná superhrubá mzda je hrubá mzda – tedy příjem zaměstnance, který se zvyšuje o pojistné na sociálním a zdravotním pojištění z tohoto příjmu, které je povinen odvádět zaměstnavatel za svého zaměstnance.¹⁰

Výpočet superhrubé mzdy je uveden v následující tabulce, kdy hrubý měsíční příjem činí 20 000 Kč. Mzda je počítána v roce 2011 dle aktuálních sazeb.

¹⁰ BĚHOUNEK, P. *Přehled změn v daních a účetnictví souvisejících s daňovou reformou*. 2007. s. 5.

Tabulka 1: Výpočet superhrubé mzdy (vlastní zpracování)

Hrubá mzda	20 000
Sociální pojištění placené zaměstnavatelem	$20\,000 * 0,25 = 5\,000$
Zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem	$20\,000 * 0,09 = 1\,800$
Superhrubá mzda - základ daně	$20\,000 + 5\,000 + 1\,800 = 26\,800$
Záloha na daň	$26\,800 * 0,15 = 4\,020$
Sleva na poplatníka	1 970
Záloha na daň po odečtení slevy	$4\,020 - 1\,970 = 2\,050$
Sociální pojištění placené zaměstnancem	$20\,000 * 0,065 = 1\,300$
Zdravotní pojištění placené zaměstnancem	$20\,000 * 0,045 = 900$
Čistá mzda zaměstnance	$20\,000 - 2\,050 - 1\,300 - 900 = \mathbf{15\,750}$

1.2.4 Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti

V současné době vzrostl počet podnikatelů, kteří provozují samostatně výdělečnou činnost a jedním z důvodů je současná hospodářská krize. Počet osob samostatně výdělečně činných podle České správy sociálního zabezpečení činí 991 000 (září 2010).

Daň z příjmů ze samostatné výdělečné činnosti tvoří poměrně nízkou část z daní z příjmů fyzických osob a to 1,7 mld. Kč, což je asi 3,6 % daně z příjmů fyzických osob.¹¹

Jednotlivé příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti vymezuje § 7 odst. 1 ZDP:

- a) příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- b) příjmy ze živnosti,
- c) příjmy z jiného podnikání podle zvláštních právních předpisů,
- d) podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.

¹¹ *Pokladní plnění státního rozpočtu ČR za leden až červenec 2010*. [online]. 2010 [cit. 2010-11-10]. Dostupné z <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_56806.html>.

Příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti dle § 7 odst. 2 ZDP

Příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti, pokud nepatří do příjmů uvedených v § 6 ZDP, jsou například příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv, příjmy znalce, tlumočnicka, příjmy z činnosti insolvenčního správce atd.

Základ daně z § 7

Dílčím základem daně z § 7 ZDP jsou příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, které se snižují o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení s výjimkou příjmů dle § 7 odst. 1 písm. d) ZDP.

Příjmy autorů za příspěvky do novin, časopisů, rozhlasů nebo televize, které plynou ze zdrojů na území ČR, jsou zdaněny zvláštní sazbou daně, pokud jde o příjmy uvedené v § 7 odst. 2 písm. a) ZDP a úhrn těchto příjmů od téhož plátce nepřesáhne v kalendářním měsíci 7 000 Kč. Srážku daně provede plátce podle § 38d ZDP a odvede ji správci daně do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém byl povinen srážku provést.

Pokud poplatník neuplatní výdaje v prokazatelné výši, může uplatnit výdaje procentem z příjmů (tzv. paušál). Tento institut je velice výhodný pro ty, kteří nevykazují žádné skutečné výdaje anebo jsou jejich skutečné výdaje minimální. V těchto výdajích jsou zahrnuty veškeré výdaje poplatníka vynaložené v souvislosti dosahováním příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti.

Tabulka 2: Výdaje stanovené paušální částkou podle § 7 odst. 7 ZDP (vlastní zpracování)¹²

Výše paušálu	Příjem
80%	- ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství - příjmy ze živností řemeslných
60%	- příjmy ze živností, s výjimkou příjmů ze živností řemeslných
40%	- příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů (lékaři, advokáti, auditoři) - příjmy dle autorského zákona - další příjmy – například příjmy znalce, tlumočnicka, příjmy z činnosti insolvenčního správce atd.

Způsob uplatnění výdajů podle § 7 odst. 7 ZDP nelze zpětně měnit. Znamená to tedy, že pokud uplatní poplatník v řádném daňovém přiznání (dále jen DP) daňové výdaje procentem z příjmů, nemůže v dodatečném DP změnit způsob uplatnění výdajů a přejít z paušálních na skutečné. V případě, kdy ale poplatník uplatní v řádném DP skutečné výdaje, může v dodatečném DP přejít na paušální výdaje.¹³

1.2.5 Příjmy z kapitálového majetku

Významná část příjmů z kapitálového majetku, které plynou fyzické osobě ze zdrojů na území ČR, jsou samostatný základ daně a jsou zdaňovány plátcem daně zvláštní sazbou daně dle § 36 ZDP, a tudíž nevstupují do základu daně z příjmů fyzických osob. Ty příjmy, které vstupují do dílčího základu daně z § 8, se nesnižují o výdaje.¹⁴

Mezi tyto příjmy podle § 8 ZDP patří například podíly na zisku z majetkového podílu na akciové společnosti, na společnosti s ručením omezeným a komanditní společnosti, podíly na zisku z členství v družstvu, úroky a jiné výnosy z držby cenných papírů, podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání, úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, výnosy z vkladových listů a z vkladů jim na roveň

¹² ZDP § 7 odst. 7 (stav k 1. 1. 2011).

¹³ MACHÁČEK, I. *Daň z příjmů fyzických osob 2010*. 2010. s. 16.

¹⁴ Tamtéž, s. 61.

postavených, dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem, plnění ze soukromého životního pojištění, úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček, úrokové a jiné výnosy z držby směnek.

1.2.6 Příjmy z pronájmu

Dani z příjmů z pronájmu podléhá podle § 9 odst. 1 ZDP pronájem nemovitostí (jejich částí) nebo bytů (jejich částí), dále je to pronájem věcí movitých, ale pokud jsou movité věci pronajaty jen příležitostně, jsou zdaněny podle § 10 odst. 1 písm. a) ZDP.

Základem daně (dílním základem daně) jsou příjmy, které se snižují o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Poplatník má však možnost, pokud neuplatní výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, uplatnit výdaje ve výši 30% z příjmů podle § 9 odst. 4 ZDP, které jsou uvedené v odstavci 1. Pokud poplatník uplatní výdaje podle odst. 4, jsou v částkách výdajů zahrnuty všechny výdaje poplatníka vynaložené v souvislosti s dosahováním příjmů z pronájmu dle § 9 ZDP. Poplatník, který využívá tyto výdaje dle odst. 4, musí vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek vzniklých v souvislosti s pronájemem.

1.2.7 Ostatní příjmy

Jedná se o příjmy podle § 10 ZDP, pokud nejde o příjmy z § 6 až § 9 ZDP, patří zde například příjmy z příležitostných činností nebo příležitostného pronájmu movitých věcí, příjmy z převodu vlastní nemovitosti, příjmy ze zděděných práv, přijaté výživné, důchody, výhry v loteriích, sázkách....

Základem daně je příjem, který se snižuje o výdaje prokazatelně vynaložené na jeho dosažení. Pokud jsou však výdaje spojené s jednotlivým druhem příjmu, uvedeném v odstavci 1 vyšší, než příjem, k rozdílu se nepřihlíží.

1.3 Nezdánitelná část základu daně

Jsou to části základu daně, které jsou při splnění zákonných podmínek a jejich uplatnění poplatníkem nezdanitelné. Jsou tedy dle ZDP vyloučeny ze zdanění, ale ne jako příjmy,

nýbrž jako výdaje, které však nejsou daňově účinné a musí být z daňových výdajů vyloučeny, protože nesouvisí se získáváním příjmů.¹⁵

Nezdanitelná část základu daně nám podle § 15 ZDP umožňuje odečíst od základu daně položky, které jsou uvedeny v tabulce 3.

Tabulka 3: Nezdanitelné části základu daně (vlastní zpracování)¹⁶

Dary poskytnuté obcím, krajům, na podporu a ochranu mládeže, zvířat....	V úhrnu lze odečíst maximálně 10% ze základu daně
Úroky z úvěru ze všech úvěrů poplatníků v téže domácnosti	Maximálně 300 000 Kč
Příspěvek zaplacený poplatníkem na penzijní připojištění se státním příspěvkem	Maximálně lze odečíst 12 000 Kč
Pojistné na soukromé životní pojištění	Maximálně 12 000 Kč
Členské příspěvky odborové organizaci	Maximálně 3 000 Kč
Úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	U poplatníka s příjmem dle § 7 ZDP maximálně 10 000 Kč

1.4 Společná ustanovení

Podkapitola společná ustanovení zákona o daních z příjmů se bude zabývat především odpisy hmotného a nehmotného majetku. Dále zmíní jednotlivé typy daňového zvýhodnění, které může poplatník při výpočtu své daňové povinnosti využít.

1.4.1 Odpisy hmotného a nehmotného majetku

Podnikatelé ke své podnikatelské činnosti využívají 2 složky majetku, a to majetek krátkodobý a dlouhodobý. Krátkodobý se spotřebovává jednorázově, zatímco dlouhodobý se spotřebovává v několika účetních a zdaňovacích obdobích.

¹⁵ PELC, V. *Daňový průvodce pro mzdové účetní*. 2010. s. 6.

¹⁶ ZDP § 15 (stav k 1. 1. 2011).

Tedy u dlouhodobého majetku není možné celou pořizovací cenu zahrnout do účetních a daňových nákladů v jednom účetním, zdaňovacím období, ale tato pořizovací cena se přenáší postupně do více období, děje se tak prostřednictvím odpisů. Rozlišujeme dva typy odpisů a to účetní podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a daňové podle ZDP. Předmětem zájmu této práce budou pouze daňové odpisy hmotného a nehmotného majetku podle § 26 - § 33 ZDP.¹⁷

Odpisy hmotného majetku

Podle § 26 odst. 2 ZDP se hmotným majetkem rozumí samostatné movité věci, případně soubory movitých věcí se samostatným technicko - ekonomickým určením, jejichž vstupní cena je (dle § 29 ZDP) vyšší než 40 000 Kč a mají provozně - technické funkce po dobu delší než jeden rok. Potom zde patří budovy, byty, domy, stavby s některými výjimkami, pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky, dospělá zvířata a jejich skupiny, jejichž vstupní cena (dle § 29) je vyšší než 40 000 Kč a jiný majetek. Odpisování hmotného majetku se může podle § 26 odst. 5 ZDP zahájit až po uvedení pořizované věci do stavu způsobilého k obvyklému užívání, čímž se rozumí dokončení věcí a splnění technických funkcí (např. způsobilost k provozu, kladné kolaudační rozhodnutí, získání povolení nezbytné pro provoz linky, splnění hygienických norem atd.).

Způsoby odpisování hmotného majetku

Poplatník v prvním roce odpisování zatřídí hmotný majetek do příslušné odpisové skupiny. Počínaje rokem 2008 vymezuje ZDP pro hmotný majetek celkem 6 odpisových skupin, kde každá skupina má přiřazenou minimální dobu odepisování, jak je uvedeno v tabulce 4.¹⁸

¹⁷ VALOUCH, P. *Účetní a daňové odpisy 2010*. 2010. s. 9.

¹⁸ Tamtéž, s. 60.

Tabulka 4: Přiřazení dob odpisování k jednotlivým odpisovým skupinám (Zákon o daních z příjmů k 1. 1. 2011)

Odpisová skupina	Doba odepisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Stanovená doba odepisování uvedená v tabulce se však nestahuje na hmotný majetek, u něžž došlo v průběhu odepisování k prodloužení odepisování. To se týká například osobních automobilů, které do konce roku 2007 byly zařazeny v odpisové skupině 1a, kde byla doba odpisování stanovena na 4 roky. Od roku 2008 byla skupina 1a zrušena a tímto okamžikem byly osobní automobily přeřazeny do skupiny 2 s dobou odpisování 5 let. Podle zákona č. 261/2007, přechodná ustanovení k ZDP to znamená, že je nutné u osobních automobilů prodloužit dobu odpisování ze 4 na 5 let, a to i u těch, které již byly odpisovány v předchozích letech.¹⁹

Dále máme dva způsoby odepisování majetku a to buď rovnoměrně nebo zrychleně.

V některých zvláštních případech (§ 30 odst. 4 - 6 ZDP) se odpis musí stanovit jinak – jako odpis časový nebo výkonový.²⁰

Pokud **odepisujeme rovnoměrně**, jsou jednotlivým skupinám přiřazeny tyto maximální roční odpisové sazby (dle § 31 odst. 1 ZDP), které jsou uvedeny v tabulce 5:

¹⁹ VALOUCH, P. *Účetní a daňové odpisy 2010*. 2010. s. 60.

²⁰ BONĚK, V. a kol. *Lexikon – Daňové pojmy*. 2001. s. 204.

Tabulka 5: Rovnoměrné odpisování (Zákon o daních z příjmů k 1. 1. 2011)

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Za podmínek specifikovaných v § 31 odst. 2 - 5 ZDP může být stanovena roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování a to o 20%, 15% a 10%.

Při rovnoměrném odepisování se odpisy hmotného majetku stanoví za dané zdaňovací období ve výši jedné setiny součinu jeho vstupní ceny a přiřazené roční odpisové sazby dle § 31 odst. 7 ZDP.

Druhá možnost odepisování hmotného majetku je **zrychleně** (dle § 32 odst. 1 ZDP), toto odepisování je uvedeno v tabulce 6:

Tabulka 6: Zrychlené odpisování (Zákon o daních z příjmů k 1. 1. 2011)

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou zůstatkovou cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Při zrychleném odepisování se stanoví odpisy hmotného majetku v prvním roce odepisování jako podíl vstupní ceny a přiřazeného koeficientu pro první rok odepisování. V dalších zdaňovacích obdobích jako podíl dvojnásobku jeho zůstatkové ceny a rozdílu mezi přiřazeným koeficientem platným pro zrychlené odepisování a počtem let, po které byl již odepisován.²¹

²¹ VALOUCH, P. *Účetní a daňové odpisy 2010*. 2010. s. 127.

Odpisy nehmotného majetku

Odpisy nehmotného majetku jsou definovány v § 32a ZDP. Mezi tento majetek, který lze daňově odepisovat, patří zřizovací výdaje, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva a jiný majetek, který je veden v účetnictví jako nehmotný majetek vymezený účetními předpisy, pokud splňuje tyto podmínky:

- a) byl
 1. nabyt úplatně, vkladem společníka nebo tichého společníka nebo členem družstva, přeměno, darováním nebo zděděním, nebo
 2. vytvořen vlastní činností za účelem obchodování s ním nebo k jeho opakovanému poskytování a
- b) vstupní cena je vyšší než 60 000 Kč a
- c) doba použitelnosti je delší než jeden rok;...

Podle § 32a odst. 4 ZDP platí, že u nehmotného majetku, u kterého má poplatník právo užívání na dobu určitou, se roční odpis stanoví jako podíl vstupní ceny a doby sjednané smlouvou. V dalších případech se nehmotný majetek odepisuje rovnoměrně bez přerušení, a to audiovizuální dílo 18 měsíců, software a nehmotné výsledky výzkumu a vývoje 36 měsíců, zřizovací výdaje 60 měsíců a ostatní nehmotný majetek 72 měsíců.

1.4.2 Položky odčitatelné od základu daně

Základ daně a samotná daň mohou být ovlivněny množstvím daňových úlev. Položky odčitatelné od základu daně nám umožňují odečíst například podle § 34 odst. 1 ZDP daňovou ztrátu, která vznikla a byla vyměřena za předchozí zdaňovací období nebo jeho část, nejdéle však v 5 zdaňovacích obdobích, které následují bezprostředně po období, za které se daňová ztráta vyměřuje. Dále lze podle § 34 odst. 4 ZDP odečíst od základu daně 100% výdajů, které poplatník vynaložil v daném zdaňovacím období nebo období, za které se podává daňové přiznání při realizaci projektů výzkumu a vývoje. Tento odpočet lze uplatnit nejvýše ve třech zdaňovacích obdobích bezprostředně následujících po zdaňovacím období, ve kterém nárok na odpočet vznikl.

1.4.3 Sleva na dani

Zákonem č. 545/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, se nahradila nezdanitelná část základu daně slevami na daně. Dle důvodové zprávy k zákonu měla změna zabezpečit, aby každý poplatník jejím uplatněním, uplatnil nominálně stejnou daňovou výhodu bez ohledu na výši příjmu.²²

Poplatníkům daně z příjmů fyzických a právnických osob se daň za zdaňovací období (kalendářní rok) nebo za zdaňovací období kratší než nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců spadajících do kalendářního roku, anebo za část uvedených zdaňovacích období, za kterou se podává daňové přiznání, snižuje o dle § 35 ZDP:

- a) částku 18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením...
- b) částku 60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením
- c) polovinu daně vypočítané ze základu daně vykazaného z činností provozovaných poplatníky uvedenými v § 17, zaměstnávajících nejméně 25 zaměstnanců, ...

Další významné slevy na dani, které mohou poplatníci daně z příjmů fyzických osob uplatnit, podle § 35ba a § 35c ZDP jsou uvedeny v tabulce 7:

²² PELC, V. *Daňový průvodce pro mzdové účetní*. 2010. s. 99.

Tabulka 7: Slevy na dani a daňová zvýhodnění (vlastní zpracování)²³

Sleva na poplatníka	23 640 Kč
Sleva na manželku žijící s poplatníkem v domácnosti, pokud její příjem nepřesáhne 68 000 Kč za zdaň. období	24 840 Kč
Pobírá-li poplatník invalidní důchod pro invaliditu 1. a 2. stupně	2 520 Kč
Pobírá-li poplatník invalidní důchod pro invaliditu 3. stupně	5 040 Kč
Poplatník je držitelem průkazu ZTP/P	16 140 Kč
Poplatník, který se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem do dovršení 26 let (u doktorského studia do 28 let)	4 020 Kč
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním v domácnosti	11 604 Kč

1.5 Srovnání vybraných aspektů zdaňování příjmů fyzických osob v ČR s Velkou Británií

Cílem této podkapitoly je vymežit základní charakteristiky daňového systému ve Velké Británii a srovnat ho s českým daňovým systémem. Tato kapitola slouží k tomu, abychom si uvědomili, že daňové systémy jednotlivých zemí se liší, i když princip daně zůstává zachován. Budou zde přiblíženy základní pojmy jako je základ daně, zdanitelné období, vymezení jednotlivých důchodových daní ve VB, daňové sazby.

²³ ZDP § 35ba a § 35c (stav k 1. 1. 2011).

1.5.1 Osobní daň důchodová

Tato daň je vlastně naše daň z příjmů fyzických osob. Této dani podléhají fyzické osoby a trusty (forma podnikání, při níž prospěch z majetku, který vlastní jedna strana, plyne druhé straně). Jako v České republice jsou i ve Velké Británii rezidenti a nerezidenti.

Rezidenti mají povinnost ve Velké Británii zdaňovat celosvětové příjmy, ale **nerezidenti** zdaňují pouze příjmy plynoucí na území Velké Británie. Rezydentem je ve Velké Británii poplatník, který má na území Velké Británie trvalé bydliště nebo se zde zdržuje po dobu 183 dnů v roce nebo jeho návštěvy Velké Británie v posledních 4 letech přesáhly v průměru 91 dní ročně (rezydentem se stává v 5. roce).²⁴

Příjmy fyzických osob se rozdělují následovně:

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti
- příjmy z domácích dividend
- příjmy z investic
- příjmy z nemovitostí
- příjmy ze zahraničí.²⁵

Základem daně je součet všech druhů příjmů poplatníka po odečtení daňových odpočtů a nezdanitelných částí základu daně a uplatnění daňových slev. Mezi **daňové odpočty** patří například zaplacený úrok z půjček, s výjimkou úroku přečerpání účtu, pojistné na důchodové pojištění do určitých limitů, dary a výživné. Mezi základní **nezdanitelné části daně** patří odpočet na poplatníka, jehož výše je 6 035 GB. A jako v ČR i ve Velké Británii si mohou poplatníci daně z příjmů uplatnit slevu na dani. **Sleva na dani** je limitovaná částkou 10% základní částky, která se ročně upravuje. Pro období 2010-2011 sleva činila:²⁶

²⁴ NERUDOVA, D. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 2005. s. 171.

²⁵ Tamtéž, s. 171.

²⁶ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. 2010. s. 312.

Tabulka 8: Výčet základních slev na dani ve VB²⁷

Věk poplatníka	Základní částka (GBP)
do 65 let	6 475
65 - 74 let	9 490
nad 75 let	9 640

Ve Velké Británii mají také příjmy osvobozené od daně a to například výživné, některé typy úroků a určité příjmy plynoucí z držby lesního porostu.²⁸

Zdanitelné období je 12 měsíců počínaje 6. dubna a konče 5. dubna následujícího roku. Daňová přiznání se podávají do 30. října, v případě elektronicky podaného přiznání stačí podat přiznání do 31. ledna.²⁹

V ČR máme v současné době jednotnou **sazbu daně** z příjmů fyzických osob a to 15%. Ve Velké Británii mají progresivní sazbu daně, tedy čím větší příjem poplatník má, tím vyšší je sazba daně, sazby daně dle příjmu jsou uvedeny v tabulce 9.

Tabulka 9: Sazba daně ve VB³⁰

Sazba daně	Roční příjem
10%	0 - 2 440 GBP
20%	0 – 37 400 GBP
40%	nad 37 401 – 150 000 GBP
50%	příjem nad 150 000 GBP

²⁷ *Income Tax rates and allowances*. [online]. 2010 [cit. 2010-11-13]. Dostupné z: <<http://www.hmrc.gov.uk/rates/it.htm>>.

²⁸ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. 2010. s. 311.

²⁹ Tamtéž, s. 312.

³⁰ *Income Tax rates and allowances*. [online]. 2010 [cit. 2010-11-13]. Dostupné z: <<http://www.hmrc.gov.uk/rates/it.htm>>.

1.5.2 Srovnání základních daňových charakteristik mezi ČR a VB

Oba daňové systémy se v některých věcech liší a v jiných jsou velice podobné. Rozdělení daní v ČR a ve Velké Británii je skoro totožné. Podobné jsou i základy daně, poplatníci a plátcí daně. V obou zemích se uplatňují instituty daňových slev a nezdanitelné části základu daně. V čem se liší, jsou především daňové sazby, odpisy, doby zdaňovacího období a termíny pro podání daňového přiznání. Základní rozdíly budou vymezeny v následující tabulce.

Tabulka 10: Rozdíly mezi ČR a VB (vlastní zpracování)

Rozdíl	Česká republika	Velká Británie
Zdaňovací období u DPFO	kalendářní rok	6. dubna – 5. dubna
Sazba daně pro fyzické osoby	jednotná sazba daně – 15%	progresivní sazba daně
Sleva na poplatníka	24 840 Kč	asi 181 300 Kč
Odpisy	daňový výdaj dle §§ 26 - 33 ZDP	nezdanitelná část ze základu daně

Pozn.: výše slevy na poplatníka byla přepočtena kurzem 28 Kč pro poplatníka ve věku do 65 let.

2 Změny zákona o daních z příjmů

Zákon o daních z příjmů nabyl účinnosti v roce 1993. Od té doby proběhlo v tomto zákoně mnoho významných změn, které v mnoha případech významně ovlivnily práva a povinnosti poplatníků a plátců daně z příjmů.

Vzhledem k rozsáhlosti změn, které provází tento zákon, bude se má bakalářská práce orientovat na vývoj v letech 2008 až 2011 a to konkrétně na změny příjmů ze závislé činnosti podle § 6 ZDP. Na začátku této kapitoly budou také zmíněny další významné změny, které se během tohoto období v zákoně o daních z příjmů udály.

2.1 Významné změny zákona o daních z příjmů

Předmětem této podkapitoly bude zmínit zásadní změny, které se týkají zákona o daních z příjmů. Mezi roky 2008 až 2011 se událo mnoho změn, proto zmíním pouze některé z nich. Významným rokem byl především rok 2008, kdy proběhla spousta zásadních změn, které přinesl zákon č. 261/2006 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů (dále jen ZSVR), který nabyl účinnosti od 1. ledna 2008. Od roku 2008 byl ZDP několikrát novelizován a jednotlivá ustanovení se mnohdy několikrát změnila, vliv na tyto změny měl mimo jiné i vstup ČR do Evropské unie.

2.1.1 Změny v § 4 a § 5 ZDP

V § 4 ZDP byla učiněna změna v osvobození příjmů ve formě pravidelně vyplácených důchodů nebo penzí a to ve výši 36 násobku minimální mzdy. Tato změna nastala v roce 2009 a trvala do konce roku 2010, ještě v roce 2008 byla stanovena horní hranice pro osvobození a to ve výši 198 000 Kč. Minimální mzda je v současnosti stanovena na 8 000 Kč měsíčně, což ročně činí 288 000 Kč, to znamená, že v letech 2009 a 2010 ve srovnání s rokem 2008 byla horní hranice osvobození důchodů od daně z příjmů vyšší o 90 000 Kč. Výhoda této změny spočívala především v tom, že tento způsob hranice osvobození pružněji reagoval na míru inflace a jiné faktory, ovlivňující míru mezd.³¹

³¹ BACHOR, V. a kol. Novela zákona o daních z příjmů od ledna 2009. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2009, č. 1, s. 13-14.

Od 1. 1. 2011 nastala další změna u pracujících důchodců a to ve formě omezení daňových úlev. Novela stanovila, že pokud u pracujícího důchodce, jehož součet příjmů ze závislé činnosti a dílčích základů daně z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti a příjmy z pronájmu, vyjma příjmů od daně osvobozených či příjmů zdaněných srážkovou daní, přesáhnou v kalendářním roce částku 840 000 Kč, zdaní se celý pobíraný důchod. Tedy osvobození dle § 4 odst. 1 písm. h) ZDP se na tyto pracující důchodce nevztahuje.³²

V § 5 ZSVR zrušil institut samostatného základu daně podle § 16 odst. 2 ZDP platný k 31. 12. 2007, protože je vzhledem k zavedení jednotné sazby daně ve výši 15% (blíže následující podkapitoly) nepotřebný.³³

2.1.2 Změny § 7 ZDP

Ustanovení § 7 ZDP se týká zdanění příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti. Jedna z nejpodstatnějších změn, která se tohoto paragrafu týká, byla, že ZSVR byl změněn odstavec 8 (před novelou odstavec 10), podle něž již není možné od 1. 1. 2008 uplatnit daňové výdaje v prokázané výši na zdravotní a sociální pojistné a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti v prokázané výši. Jak uvádí Bachor a kol.: „*To je vyvoláno zásadní změnou konstrukce základu daně u všech skupin poplatníků v souvislosti se zavedením jednotné sazby daně.*“. Nadále však zůstává možnost uplatnění výdajů stanoveným procentem z příjmů, přičemž došlo během let 2008 - 2010 ke změně výše procenta, které je možné uplatnit u jednotlivých příjmů, jak je uvedeno v tabulce 11.³⁴

³² KLÍMOVÁ, R. Co se změní ve mzdách od 1. 1. 2011. *Účetní tip*. 2011, č. 2, s. 5.

³³ BACHOR, V. a kol. K novele zákona o daních z příjmů přijaté zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2007, č. 4, s. 16.

³⁴ Tamtéž, s. 19.

Tabulka 11: Vývoj výdajů procentem z příjmů v letech 2008 - 2010 (v %) ³⁵

Příjem, z něhož lze výdaj uplatnit procentem z příjmů	2008	2009	2010 - 2011
Příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství	80	80	80
Příjmy ze živnosti řemeslné	80	80	80
Příjmy ze živnosti s výjimkou příjmů ze živností řemeslných	50	60	60
Příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů	40	60	40

Další změna, která nastala novelou zákona o daních z příjmů v § 7 ZDP, byla v odstavci 6, kde podle novelizovaného znění § 36 odst. 2 ZDP podléhají příjmy autorů za příspěvky do novin, časopisů, rozhlasu nebo televize jednotné zvláštní sazbě daně 15%, nepřekročí-li úhrn příjmů od téhož plátce v kalendářním měsíci 7 000 Kč. Srážková daň činila do konce prosince 2007 10% z měsíčního úhrnu příjmů do 3 000 Kč.³⁶

2.1.3 Změny sazeb daně

Sazba daně pro daň z příjmů fyzických osob podle § 16 ZDP byla do konce roku 2007 progresivní, kde procento zdanění se odvíjelo od velikosti základu daně, viz tabulka 12 níže. Tuto progresivní sazbu nahradila od 1. 1. 2008 jednotná sazba, která činila 15%. Od 1. 1. 2009 tato sazba byla snížena na 12,5%, ale novela zákona o daních z příjmů pro rok 2009 tuto sazbu zrušila a pro rok 2009 sazba daně z příjmů fyzických osob je stejná jako pro rok 2008 tedy činí 15%, což platí do současnosti. Cílem přechodu z progresivní na lineární sazbu daně bylo jednak zjednodušení zákona při současném dodržení zásady, že žádná z příjmových skupin poplatníků nesmí být touto změnou daňově znevýhodněna. K tomu, aby tato zásada byla dodržena, bylo

³⁵ ZDP § 7 odst. 7 (do 31. 12. 2008), ZDP § 7 odst. 7 (od 1. 1. 2009).

³⁶ BACHOR, V. a kol. K novele zákona o daních z příjmů přijaté zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2007, č. 4, s. 19.

potřeba udělat několik změn jako například zvýšení slev na dani, úprava základu daně atd.

Tabulka 12: Progresivní sazba daně platná do konce roku 2007³⁷

Pásmo	Základ daně	Daň	Ze základu přesahujícího
I	Do 121 200 Kč	12%	
II	121 200 – 218 400	14 544 Kč + 19%	121 200 Kč
III	218 400 – 331 200	33 012 Kč + 25%	218 400 Kč
IV	Od 331 200	61 212 Kč + 32%	331 200 Kč

Sazba daně u daně z příjmů právnických osob dle § 21 odst. 1 ZDP v roce 2010 a 2011 činí 19%. Za rok 2009 činila 20% a za rok 2008 21%. Pro stanovení daně se použije sazba daně účinná k prvnímu dni zdaňovacího období nebo období, za něž je podáváno daňové přiznání. Toto ustanovení platí od 1. 1. 2008. Do konce roku 2007 se pro stanovení daně použila sazba daně účinná ke konci zdaňovacího období. Což znamenalo pro poplatníky, kteří měli zdaňovací období hospodářský rok, vzhledem k neustále snižující se sazbě, značnou výhodu. Například za hospodářský rok od 1. května roku 2009 do 30. dubna roku 2010 použil poplatník sazbu daně 19%, což je o 1 procentní bod níže než za rok 2009.

2.1.4 Změny ve společných ustanoveních ZDP

Daňově uznatelné a neuznatelné výdaje

Významná změna, která byla účinná od 1. 1. 2008 v § 24 odst. 2 písm. zg) ZDP byla, že za daňově uznatelné výdaje se považují výdaje vzniklé v důsledku prokazatelně provedené likvidace zásob materiálu, zboží, nedokončené výroby, polotovarů a hotových výrobků; u léků, léčiv či potravinářských výrobků pouze pokud doba použitelnosti těchto léků, léčiv či potravinářských výrobků prošla a nelze je dle zvláštních právních předpisů uvádět dále do oběhu. Toto ustanovení je zpřesněno

³⁷ ZDP § 16 (do 31. 12. 2007).

zákonem č. 2/2009 Sb., kde se věta *pokud doba použitelnosti prošla*, ruší a platí věta, *pokud je nelze dle zvláštních právních předpisů uvádět do oběhu*.³⁸

Významným a poslední dobou velice oblíbeným daňově uznatelným výdajem se stal tzv. výdajový paušál dle § 24 odst. 2 písm. z) ZDP. Tento výdajový paušál, který byl po svém schválení zveřejněn ve Sbírce zákonů pod číslem 304/2009 Sb., bylo možné použít již pro rok 2009. V souvislosti s doplněním § 24 odst. 2 písm. z) ZDP bylo také doplněno ustanovení § 25 odst. 1 písm. zp) ZDP a § 28 odst. 6 ZDP. Vzhledem k ne zdaleka jednoznačné legislativní úpravě, která vyvolávala spoustu otázek vyplývajících z výše uvedených ustanovení, byla tato příslušná ustanovení několikrát novelizována. Paušální výdaj umožňuje, za zákonem stanovených podmínek, uplatnit místo skutečných výdajů na spotřebované pohonné hmoty, náhrad výdajů na spotřebované pohonné hmoty a parkovného, poplatníkům pobírajícím příjmy dle § 7 a § 9 ZDP a vymezeným právnickým osobám paušál ve výši 5 000 Kč na jedno motorové vozidlo (vlastní zahrnuté v majetku, vlastní nezahrnuté v majetku, v nájmu formou operativního nebo finančního leasingu) za každý celý kalendářní měsíc, ve kterém bylo vozidlo použito výhradně pro podnikatelské účely a současně nebylo toto vozidlo přenecháno ani po část měsíce k užívání jiné osobě. V případě, že bylo vozidlo použito i pro soukromé účely, lze využít krácený paušální výdaj ve výši 4 000 Kč. Tento paušální výdaj lze užít maximálně u tří motorových vozidel. Poplatník, který uplatňuje krácený paušální výdaj na dopravu, může dále uplatnit 80% ostatních výdajů včetně daňových odpisů. Cílem zavedení paušálního výdaje na dopravu bylo zrušení administrativy spojené s evidencí ujetých kilometrů, nicméně minimálně v případě plátce DPH, popř. poplatníka uplatňujícího sazbu základní náhrady dle § 24 odst. 2 písm. k) bodu 3 ZDP povinnost vést evidenci ujetých kilometrů při pracovních cestách nadále trvá. Hlavní přínos výše uvedeného spočívá zejména v možnosti legální optimalizace daňové povinnosti.³⁹

Zákonem o stabilizaci veřejných rozpočtů bylo ustanoveno několik změn týkajících se daňově neuznatelných výdajů dle § 25 ZDP. Novinkou od 1. 1. 2008 bylo

³⁸ BACHOR, V. a kol. K novele zákona o daních z příjmů přijaté zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2007, č. 4, s. 34.

³⁹ HLADKÝ, J. Dvě zásadní úpravy uplatňování výdajů (nákladů) na pohonné hmoty od roku 2009. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2010, č. 1, s. 37 - 39.

v § 25 odst. 1 nové znění písmene g) a h) ZDP. Kdy v písmenu g) se za daňově uznatelný výdaj nepovažuje pojistné na zdravotní a sociální pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti hrazené poplatníky s příjmy podle § 7 a § 9 ZDP a hrazené veřejnou obchodní společností za společníky v. o. s., a komanditní společnosti za komplementáře k. s., dále i pojistné hrazené OSVČ, které nejsou nemocensky pojištěny a pojišťují se na denní dávku při dočasné pracovní neschopnosti u soukromé pojišťovny. Tento krok směřuje k dosažení daňové spravedlnosti všech poplatníků daně z příjmů fyzických osob, kdy do základu daně zaměstnance vstupuje jeho veškeré zdravotní a sociální pojištění a pojistné na státní politiku zaměstnanosti a podnikatel (OSVČ), společník v. o. s. a komplementář k. s. nebudou mít možnost si jejich základ daně o uvedené položky snížit. Nový obsah ustanovení pod písmenem h) stanoví, že jako daňově účinné výdaje se od roku 2008 nebudou uznávat vyjmenovaná nepeněžní plnění, která jsou poskytována zaměstnavatelem zaměstnanci, které je u zaměstnance osvobozeno dle § 6 odst. 9 písm. d) ZDP.⁴⁰

Po přijetí zákona 2/2009 Sb. se ustanovení § 25 odst. 1 písm. h) ZDP doplnilo o úpravu, kde i výdaje na straně zaměstnavatele při poskytování rekreací a zájezdů formou nepeněžního plnění nejsou daňově uznatelné. Do konce roku 2007 platilo, že nepeněžní výdaje na rekreaci a zájezdy nad limit 20 000 Kč (což je u zaměstnance osvobozeno dle § 6 odst. 9 písm. d) ZDP) byly daňově uznatelné dle § 24 odst. 2 písm. j) bodu 5 ZDP.⁴¹

Další daňově uznatelné a neuznatelné výdaje budou zmíněny z hlediska souvislosti až v následujících podkapitolách.

2.1.5 Odpisy hmotného a nehmotného majetku

Předmětem zájmu této podkapitoly budou změny, které se týkají daňových odpisů majetku hmotného i nehmotného. Mnohé změny v daňových odpisech přinesl ZSVR

⁴⁰ BACHOR, V. a kol. K novele zákona o daních z příjmů přijaté zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2007, č. 4, s. 39.

⁴¹ BACHOR, V. a kol. Rekapitulace hlavních změn zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů schválených v průběhu roku 2009 pro správné zjištění základu daně z příjmů právnických osob zejména za zdaňovací období započaté v roce 2009. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2010, č. 1, s. 14.

a další novely zákona o ZDP. Podstatné byly i změny, které vznikly na základě protikrizových opatření, jako jsou mimořádné odpisy.

Odpisy hmotného majetku

ZSVR byla změněna některá ustanovení ZDP. Jak uvádí Bachor a kol.: „*U hmotného majetku, který je vyloučený z odpisování dle § 27 ZDP, přibylo nové písmeno ch), které z odpisování vylučuje hmotný majetek, jehož bezúplatné nabytí bylo předmětem daně darovací a bylo v době nabytí od daně darovací osvobozeno, do konce roku 2007 byla možnost odpisovat tento majetek.*“. Podle § 24 odst. 2 písm. t) ZDP je však možné uplatnit jako daňový výdaj vykazovanou daňovou zůstatkovou cenu v případě prodeje takového majetku.⁴²

V § 29 ZDP proběhla ZSVR významná změna a to zrušení odstavce 10. Tento odstavec souvisel se zrušením do konce roku 2007 stanoveného limitu 1 500 000 Kč pro vstupní cenu nebo zvýšenou vstupní cenu osobního automobilu kategorie M1 s účinností od 1. ledna 2008. Podle článku II bodu 17 přechodných ustanovení této novely ZDP (zák. č. 261/2007 Sb.) osobní automobil kategorie M1, který byl zaevidován jako hmotný majetek do konce zdaňovacího období započatého v roce 2007, se odepisuje ze vstupní ceny stanovené dle zákona č. 568/1992 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti zák. č. 261/2007 Sb. a to až do jeho vyřazení z majetku. Z praktického hlediska to znamená, že poplatník, který zakoupil a evidoval hmotný majetek v období do 31. 12. 2007 v částce například 1 800 000 Kč, nemá v roce 2008 (v novém zdaňovacím období, které začíná v roce 2008) možnost zvýšit jeho dosavadní vstupní cenu nad částku 1 500 000 Kč, ani zvýšit jeho zůstatkovou cenu pro zrychlené odpisování a tedy „*nadlimitní*“ částku 300 000 Kč nemůže formou odpisů zahrnout do daňově uznatelných výdajů.⁴³

Podstatná změna proběhla v § 30 odst. 1 ZDP, kde se zrušuje skupina 1a s dobou odpisování 4 roky, která obsahovala dvě položky a to motorová vozidla (kromě motocyklů) a silniční motorová vozidla, která mají v technickém průkazu zapsanou

⁴² BACHOR, V. a kol. K novele zákona o daních z příjmů přijaté zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2008, č. 1, s. 18.

⁴³ Tamtéž, s. 18-19.

kategorii vozidla N1. Tyto obě položky se přesouvají do odpisové skupiny 2, kde je vytvoření pro osobní automobily nová položka a to dvoustopá motorová vozidla osobní a nákladní automobily kategorie N1. Doba odpisování u těchto vozidel se prodlužuje o jeden rok tedy na pět let. Tato změna se netýká pouze nově pořízených automobilů, ale i stávajících, které nejsou dosud odepsány.⁴⁴

Odpisy nehmotného majetku

U odpisování nehmotného majetku byl změněn § 32a ZDP, kde se původně za technického zhodnocení považovaly výdaje na ukončené rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti nehmotného majetku anebo zásahy, které mají za následek změnu účelu nehmotného majetku, pokud po ukončení u jednotlivého nehmotného majetku převyší částku 40 000 Kč. Nově se za technické zhodnocení považují i výdaje nepřesahující částku 40 000 Kč, pokud je poplatník na základě svého rozhodnutí neuplatní jako jednorázový daňový výdaj dle § 24 ZDP, ale rozhodne se jej odepisovat po stanovenou dobu. Dále se u nehmotného majetku, u něž právo užívání je sjednáno na dobu určitou, umožňuje stanovit dobu odpisování do konce doby sjednané smlouvou, což stanovuje nové písmeno c) § 32a odst. 4 ZDP. Tato úprava navazuje na stanovenou dobu odpisování v odstavci 4 v případech, kdy je sjednáno právo užívání na dobu určitou, tj. doba odpisování se řídí dobou užívání ve smlouvě.⁴⁵

Další změna tohoto paragrafu byla učiněna zákonem č. 2/2009 Sb., kdy věta první závěrečné části § 32a odst. 6 ZDP, která pojednávala o tom, že technické zhodnocení ukončené na již odepsaném nehmotném majetku se odepisuje samostatně po dobu uvedenou v § 32a odst. 6 ZDP, se nahrazuje větou, že pokud dojde po ukončení technického zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku s pořizovací cenou, která je nižší než 60 000 Kč, jehož účetní odpisy byly uplatněny jako výdaj dle § 24 odst. 2 písm. v) bodu 2 ZDP, ke zvýšení pořizovací ceny na částku, která překročí 60 000 Kč, odepisuje se tento nehmotný majetek ze vstupní ceny při splnění podmínek daných v § 32a odst. 1 ZDP jako nově pořízený nehmotný majetek. Odpisy

⁴⁴ BACHOR, V. a kol. K novele zákona o daních z příjmů přijaté zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2008, č. 1, s. 20.

⁴⁵ Tamtéž, s. 22.

pro účely tohoto zákona lze uplatnit jen do výše vstupní ceny, jež se musí snížit o dosud uplatněné účetní odpisy.⁴⁶

Mimořádné odpisy

Mimořádné odpisy byly formou daňové podpory v rámci tzv. protikrizových opatření. Jak uvádí Bachor a kol.: „Aby se tato podpora projevila v co nejkratším čase, bylo rozhodnuto, že se tato mimořádně krátká doba odpisování vztáhne pouze na movité věci odpisované v odpisových skupinách 1 a 2, tedy na hmotné majetky odpisované standardně minimálně 3 roky nebo 5 let.“. Mimořádné odpisy nelze uplatnit u hmotného majetku odpisovaného podle § 30 odst. 4 a 5 ZDP.⁴⁷

Mimořádné odpisy lze tedy uplatnit u hmotného majetku zařazeného v 1. nebo 2. odpisové skupině, který byl pořízen v období od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2010. Poplatník musí být prvním vlastníkem tohoto nově pořízeného majetku. Podle § 31 odst. 6 ZDP se za prvního vlastníka hmotného majetku pro účely zákona považuje poplatník, který si jako první pořídil nový hmotný majetek, který dosud nebyl užíván k určenému účelu a u předchozího vlastníka byl zbožím, to samé platí pro majetek, který poplatník pořídil nebo vyrobil ve vlastní režii. Důležité je, aby uvedení do užívání hmotného majetku spadalo do období 1. 1. 2009 až 30. 6. 2010.⁴⁸

Tyto mimořádné odpisy dle § 30a ZDP jsou rovnocenné s odpisováním majetku rovnoměrným nebo zrychleným způsobem, což znamená, že poplatník tyto odpisy nemusí využít, záleží pouze na jeho rozhodnutí.⁴⁹

Technické zhodnocení majetku odpisovaného v režimu mimořádných odpisů, nezvyšuje vstupní cenu tohoto hmotného majetku. Součet výdajů na provedená technická zhodnocení, která budou dokončena a uvedena do stavu způsobilého k užívání v prvním

⁴⁶ BACHOR, V. a kol. Novela zákona o daních z příjmů od ledna 2009. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2009, č. 2, s. 10.

⁴⁷ BACHOR, V. a kol. Hlavní změny ZDP přijaté ve II. Čtvrtletí 2009 v rámci opatření proti hospodářské krizi. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2009, č. 3, s. 16.

⁴⁸ BACHOR, V. *Aktuální otázky zdaňování příjmů právnických osob*. 2009, s. 21.

⁴⁹ Svaz účetních. Odpovědi na otázky z účetnictví a daní. *Metodické aktuality*. 2010, č. 3, s. 58.

roce odpisování, bude vstupní cenou samostatně evidovaného technického zhodnocení jako jiného hmotného majetku a při jeho odpisování se použije sazba nebo koeficient pro první rok odpisování dle § 31 odst. 1 ZDP a § 32 odst. 1 ZDP. Protože při prvním technickém zhodnocení (musí být hodnota nad 40 000 Kč) vznikne nový majetek, může poplatník zvýšit odpis v prvním roce o 10 – 20%.⁵⁰

Odpisy podle §30a odstavců 1 a 2 ZDP se stanoví s přesností na celé měsíce. Poplatník má povinnost zahájit odpisování počínaje následujícím měsícem po dni, v němž byly splněny podmínky pro odpisování. Při zahájení nebo ukončení odpisování v průběhu zdaňovacího období lze uplatnit odpisy pouze ve výši připadající na toto zdaňovací období. V případě vyřazení hmotného majetku odpisovaného dle § 30a ZDP lze poslední odpis uplatnit v měsíci, ve kterém je majetek vyřazen.⁵¹

Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.⁵²

U hmotného majetku, který je zařazený v opisové skupině 1 dle přílohy 1 k ZDP a pořízený od 1. ledna 2009 do 30. června 2010 může poplatník, který je jeho prvním vlastníkem odepsat tento majetek dle § 30a odst. 1 ZDP rovnoměrně bez přerušení do 100 % vstupní ceny za 12 měsíců.⁵³

„Hmotný majetek, který je zařazený v opisové skupině 2 dle přílohy č. 1 k ZDP pořízený od 1. ledna 2009 do 30. června 2010 může poplatník, který je jeho prvním vlastníkem, odepsat bez přerušení do 100 % vstupní ceny za 24 měsíců, při čemž za prvních 12 měsíců uplatní odpisy rovnoměrně do 60 % vstupní ceny hmotného majetku a za dalších bezprostředně následujících 12 měsíců uplatní odpisy rovnoměrně do výše 40 % vstupní ceny hmotného majetku dle § 30a odst. 2 ZDP.“⁵⁴

⁵⁰ BACHOR, V. *Aktuální otázky zdaňování příjmů právnických osob*. 2009, s. 22.

⁵¹ Svaz účetních. Odpovědi na otázky z účetnictví a daní. *Metodické aktuality*. 2010, č. 3, s. 59.

⁵² BACHOR, V. a kol. Změny ZDP dále přijaté v roce 2009 k podpoře hospodářského růstu a sociální stability a v souvislosti s úspornými opatřeními ve státním rozpočtu na rok 2010. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2009, č. 4, s. 17.

⁵³ Tamtéž, s. 16.

⁵⁴ BACHOR, V. a kol. Změny ZDP dále přijaté v roce 2009 k podpoře hospodářského růstu a sociální stability a v souvislosti s úspornými opatřeními ve státním rozpočtu na rok 2010. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2009, č. 4, s. 17.

Pokud dojde ke zvýšení vstupní ceny hmotného majetku odpisovaného podle § 30a ZDP z jiného důvodu než z technického zhodnocení, tak se zůstatková cena doodepíše rovnoměrně počínaje měsícem následujícím po změně vstupní/zůstatkové ceny po zbývající dobu odepisování, a to jak u hmotného majetku zařazeného v první odpisové skupině tak u hmotného majetku ve druhé odpisové skupině.⁵⁵

Ministerstvo financí souhlasilo s navrhovaným řešením, že při odpisování hmotného majetku zařazeného v odpisové skupině 2 v rámci režimu mimořádných odpisů je možné u tohoto hmotného majetku tvořit rezervy. S ohledem na změnu zákona o rezervách (dále jen ZoR) od 1. 1. 2008 bude možné tvořit tuto rezervu pouze za podmínky deponování finančních prostředků na samostatném účtu.⁵⁶

Uplatnění odpisů prostřednictvím daňového přiznání je z hlediska mimořádných odpisů komplikovanější, vzhledem k účinnosti novely ZDP, která byla až 20. 7. 2009. Pokud poplatník uplatní odpisy hmotného majetku dle § 31 nebo § 32 ZDP, nelze již uplatnit odpisy hmotného majetku dle § 30a ZDP formou dodatečného daňového přiznání, kde možnost podání dodatečného daňového přiznání je zamezena ustanovením § 30 odst. 2 ZDP, podle kterého nelze v průběhu odpisování měnit zvolený způsob odpisování hmotného majetku. Novela č. 216/2009 Sb. sice umožňuje odpisovat hmotný majetek pořízený od 1. 1. 2009, ale podstatná je také doba podávání daňového přiznání, aby souhlasila s dobou účinnosti novely ZDP tedy od 20. 7. 2009.⁵⁷

⁵⁵ BACHOR, V. *Aktuální otázky zdaňování příjmů právnických osob*. 2009, s. 22-23.

⁵⁶ Tamtéž, s. 22.

⁵⁷ Svaz účetních. Odpovědi na otázky z účetnictví a daní. *Metodické aktuality*. 2010, č. 3, s. 60.

Příklad⁵⁸

Hospodářský rok dané společnosti začíná 1. 4. 2008 a končí 31. 3. 2009. Majetek je pořízen a zároveň uveden do stavu způsobilého k obvyklému užívání dne 5. 1. 2009 (vstupní cena 120 000 Kč, odpisová skupina 1).

- a) Pokud poplatník nemá daňového poradce, podá daňové přiznání nejpozději do 30. 6. 2009 a uplatní odpis hmotného majetku dle § 31 (24 000 Kč) nebo § 32 (40 000 Kč) ZDP. V tomto případě nelze uplatnit mimořádné odpisy formou dodatečného daňového přiznání.
- b) Pokud poplatník má daňového poradce, podá daňové přiznání nejpozději do 30. 9. 2009 a může uplatnit odpisy hmotného majetku dle § 30a ZDP za měsíce únor a březen 2009 ve výši 20 000 Kč celkem v řádném daňovém přiznání.

2.2 Zdanění příjmů ze závislé činnosti

Ve zdanění příjmů ze závislé činnosti podle § 6 ZDP se událo mnoho velice zásadních změn, které se dotýkají všech zaměstnanců. Daň z příjmů ze závislé činnosti tvoří největší procento z celkových daní z příjmů fyzických osob, proto se bude tato podkapitola dopodrobna zabývat právě § 6 ZDP.⁵⁹

Budou zde popsány změny, které se týkají zdanění závislé činnosti a srovnání s jednotlivými roky. Jelikož je tato podkapitola stěžejní částí této bakalářské práce, bude na ni navazovat návrhová část, kde budou jednotlivé změny a srovnání uvedeny na konkrétních případech.

2.2.1 Změny v příjmech ze závislé činnosti

V § 6 odst. 1 písm. b) ZDP byl mezi příjmy ze závislé činnosti přiřazen příjem za práci likvidátorů, kteří jsou podle § 71 odst. 5 obchodního zákoníku též orgánem společnosti

⁵⁸ Svaz účetních. Odpovědi na otázky z účetnictví a daní. *Metodické aktuality*. 2010, č. 3, s. 60.

⁵⁹ *Pokladní plnění státního rozpočtu ČR za leden až únor 2011*. [online]. 2011 [cit. 2011-03-11]. Dostupné z: < http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_ministerstva_60840.html.>.

a za výkon své působnosti odpovídají tímž způsobem jako členové statutárních orgánů.⁶⁰

Dále došlo v § 6 odst. 9 ZDP k zrušení písmene f), kde se jednalo o příjmy členů bytových družstev z osobního plnění při svépomocné družstevní bytové výstavě, které se jim nevyplácely v hotovosti, ale připisovaly na jejich členské podíly. Tyto příjmy byly od daně osvobozeny, což se od ledna 2008 zrušuje.

2.2.2 Stanovení základu daně

Zde nastala jedna z největších změn novely zákona o daních z příjmů vůbec. Do konce roku 2007 platilo, že základ daně pro výpočet zálohy na daň se vypočítá tak, že od hrubé mzdy se odečte pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem a poté se odečetly příjmy osvobozené od daně. Od 1. 1. 2008 došlo k zásadní změně metodiky výpočtu, kdy základ pro výpočet zálohy na daň se vypočítal tak, že k hrubé mzdě se přičetlo pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem.⁶¹

Uvedené opatření bylo nalezeno jako jeden z možných způsobů k dosažení vytčeného cíle – jednotné sazby daně z příjmů, která sama o sobě snižuje fiskální příjmy. Z dalších ustanovení novely ZDP pak také vyplývá způsob kompenzace vyššího základu daně jinými daňovými nástroji (nezdanitelnými položkami, slevami na dani atd.).⁶²

Příklad výpočtu daňové povinnosti u poplatníka z § 6 ZDP

Na uvedeném příkladu bude znázorněn způsob výpočtu daňové povinnosti poplatníka za rok 2007. Budeme uvažovat, že poplatník podepsal prohlášení a neuplatňuje slevu na děti ani na manželku. Do konce roku 2007 byla progresivní sazba daně, jak je uvedeno na str. 36 v tabulce 12. Hrubá mzda zaměstnance za měsíc bude v tomto příkladu činit 10 000 Kč.

⁶⁰ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁶¹ DĚRGEL, M. Změny daně z příjmů týkající se občanů. *Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále*. 2008, č. 2 - 3, s. 31 - 32.

⁶² BACHOR, V. a kol. K novele zákona o daních z příjmů přijaté zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2007, č. 4, s. 19.

Hrubá mzda = 10 000 Kč

Pojistné hrazené zaměstnancem: - sociální pojištění = 8% z HM tedy 800 Kč

- zdravotní pojištění = 4,5 % z HM tedy 450 Kč

Základ pro výpočet zálohy: hrubá mzda – sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem: $10\,000 - 800 - 450 = 8\,750$ Kč

Základ daně pro výpočet měsíční zálohy se zaokrouhluje na celé 100 Kč nahoru, tedy bude činit 8 800 Kč.

Záloha na daň: $8\,800 * 0,12 = 1\,056$ Kč

Hrubá mzda 10 000 Kč patří do pásma I, tedy bude zdaněna 12% sazbou daně.

Záloha na daň po odečtení slev (sleva na poplatníka za 1 měsíc): $1056 - 600 = 456$ Kč

Čistá mzda: $10\,000 - 456 - 800 - 450 = 8\,294$ Kč

Čistou mzdu získáme tak, že od hrubé mzdy odečteme zálohu na daň a zálohu na sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem.

Ve druhém příkladu budou stejné podmínky jako předcházejícím příkladu, ale daňová povinnost bude vypočítána pro rok 2008.

Hrubá mzda: 10 000 Kč

Pojistné hrazené zaměstnavatelem: - sociální pojištění = 26% z HM tedy 2 600 Kč

- zdravotní pojištění = 9% z HM tedy 900 Kč

Pojistné hrazené zaměstnancem: - sociální pojištění = 8% z HM tedy 800 Kč

- zdravotní pojištění = 4,5% z HM tedy 450 Kč

Základ pro výpočet zálohy: hrubá mzda + sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem: $10\,000 + 2\,600 + 900 = 13\,500$ Kč (= tzv. superhrubá mzda)

Záloha na daň: $13\,500 * 0,15 = 2\,025$ Kč

Od 1. 1. 2008 je zavedena jednotná sazba daně a to 15%.

Záloha na daň po odečtení slev (na poplatníka v roce 2008 činí 2 070 Kč):

$$2\,025 - 2\,070 = 0 \text{ Kč}$$

Čistá mzda: $10\,000 - 0 - 800 - 450 = 8\,750 \text{ Kč}$

V tomto případě, kdy hrubá měsíční mzda činila 10 000 Kč je pro poplatníka výhodnější způsob zdanění v roce 2008 a to především díky výši slevy na poplatníka. Samozřejmě výpočty daňových povinností se liší podle výše hrubého příjmu, toto byl jen názorný příklad pro uvedení systému výpočtu mzdy v roce 2007 a v roce 2008 (roky 2009, 2010 a 2011 mají stejný způsob výpočtu jako v roce 2008).

2.2.3 Slevy na dani

Slevy na dani výrazně ovlivňují základ daně poplatníka, který se díky těmto slevám snižuje, a tím se snižuje i výše daňové povinnosti. Od 1. 1. 2008 došlo k docela velkému nárůstu daňových slev vlivem změny výpočtu daňové povinnosti. Protože ti, kteří měli nízké příjmy ze zaměstnání, by byli se zavedením jednotné sazby daně 15% jistým způsobem znevýhodněni a proto jako kompenzace vyššího zdanění byly zvýšeny částky slev na dani. Výše jednotlivých slev je uvedena v tabulce 13.

Tabulka 13: Změny výše jednotlivých ročních daňových slev (v Kč)⁶³

Sleva na dani (dle § 35 ba odst. 1 ZDP)	2007	2008	2009	2010	2011
Na poplatníka (písm. a))	7 200	24 840	24 840	24 840	23 640
Na manželku (písm. b))	4 200	24 840	24 840	24 840	24 840
Na poplatníka s částečným Invalidním důchodem (písm. c))	1 500	2 520	2 520	2 520	2 520
Na poplatníka s plným invalidním důchodem (písm. d))	3 000	5 040	5 040	5 040	5 040
Na poplatníka s průkazem ZTP/P (písm. e))	9 600	16 140	16 140	16 140	16 140
Na studenta (písm. f))	2 400	4 020	4 020	4 020	4 020

Od roku 2010 je pod § 35ba odst. 1 písm. c) ZDP poplatník, který pobírá invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně a v písm. d) je poplatník, který pobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně.

Výrazné zvýšení slevy na manžela je dáno částečně zrušením institutu společného zdanění manželů, které od 1. 1. 2008 již není možné uplatnit, ale hlavním důvodem je především nahrazení progresivní sazby daně z příjmů fyzických osob jednotnou sazbou daně. Slevu na manžela je možné uplatnit pouze v případě, kdy manžel žijící s poplatníkem v domácnosti nemá vlastní příjem přesahující 68 000 Kč za zdaňovací období počínaje 1. 1. 2008. V roce 2007 si mohl manžel slevu uplatnit, pokud příjmy manželky žijící s poplatníkem ve společné domácnosti nepřesahovaly 38 040 Kč.⁶⁴

⁶³ MACHÁČEK, I. Zdanění zaměstnanců ze superhrubé mzdy. *Daňový tip*. 2008, č. 3, s. 2.

⁶⁴ DĚRGEL, M. Změny daně z příjmů týkající se občanů. *Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále*. 2008, č. 2 - 3, s. 34.

Jak uvádí Macháček: „Do konce roku 2007 platilo v § 35ba odst. 2 ZDP omezení možnosti uplatnit slevu na dani na poplatníka – starobního důchodce. Tento poplatník nemohl uplatnit slevu na dani, pokud starobní důchod z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění nebo ze zahraničního pojištění stejného druhu činil více než 38 040 Kč ročně...

Počínaje rokem 2008 je toto omezující ustanovení zrušeno, takže starobní důchodce si může uplatnit slevu na poplatníka za splnění zákonem daných podmínek dle § 35ba odst. 1 písm. a).“⁶⁵

Další nárok, který má poplatník je daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním v domácnosti dle § 35c odst. 1 ZDP. Vývoj výše daňového zvýhodnění je uveden v tabulce 14. Pokud je nárok poplatníka na daňové zvýhodnění vyšší než daňová povinnost za příslušné zdaňovací období, je vzniklý rozdíl daňovým bonusem.

Tabulka 14: Vývoj výše ročního daňového zvýhodnění na dítě (v Kč)⁶⁶

Rok	2007	2008 - 2009	2010	2011
Daňové zvýhodnění	6 000	10 680	11 604	11 604
Maximální výše daňového bonusu	30 000	52 200	52 200	52 200

Daňový bonus může dle § 35c odst. 4 ZDP uplatnit poplatník, který měl příjem ve zdaňovacím období dle §§ 6, 7, 8 nebo § 9 ZDP alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy stanovené pro zaměstnance k počátku příslušného zdaňovacího období.

2.2.4 Nezdánitelná část základu daně

Nezdánitelná část základu daně podle § 15 ZDP umožňuje poplatníkovi si odečíst hodnotu položek, které jsou v tomto paragrafu ZDP uvedeny, od základu daně, což má za následek i nižší daňovou povinnost. Změny, které byly v § 15 ZDP od roku 2008 ustanoveny, byly způsobeny především členstvím České republiky v Evropské unii.

⁶⁵ MACHÁČEK, I. Slevy na dani u poplatníka daně z příjmů FO v r. 2008. *Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále*. 2008, č. 4, s. 22 - 23.

⁶⁶ ZDP § 35c (do 31. 12. 2007), ZDP § 35c (od 1. 1. 2008).

Jedná se především o doplněk účinný od 1. 1. 2008, kdy od základu daně za zdaňovací období se může dle § 15 odst. 6 ZDP odečíst poplatníkem zaplacené pojistné ve zdaňovacím období na jeho soukromé životní pojištění podle pojistné smlouvy uzavřené poplatníkem jako pojistníkem a pojištěným v jedné osobě a pojišťovnou, která je oprávněna k provozování pojišťovací činnosti na území České republiky, nebo nově od ledna 2008 jinou pojišťovnou usazenou na území členského státu EU nebo Evropského hospodářského prostoru za zákonem daných předpokladů. Tento doplněk tedy respektuje uzavření pojistné smlouvy na soukromé životní pojištění pojišťovnou i na území státu EU nebo EHP.⁶⁷

Dále se zákonem 2/2009 Sb. rozšiřuje ustanovení § 15 odst. 1 ZDP, kdy poplatník může odečíst hodnotu darů poskytovaných právníkům nebo fyzickým osobám se sídlem nebo bydlištěm na území jiného členského státu EU, Norska nebo Islandu. Také se to vztahuje na dary, na financování odstraňování následků živelné pohromy, ke které došlo na území ČR anebo nově na území členského státu EU, Norska nebo Islandu. Zmíněné poskytování darů, které je nezdanitelnou částí základu daně, si může poplatník uplatnit až prostřednictvím daňového přiznání za dané zdaňovací období.⁶⁸

2.2.5 Zaměstnanecké benefity

Zaměstnaneckých benefitů je poměrně mnoho. Jedná se o příjmy, které jsou osvobozeny od daně podle § 6 odst. 9 ZDP. Tyto příjmy a jejich výše se během let 2007 – 2008 mnohokrát změnily. V této podkapitole budou zmíněny některé zaměstnanecké výhody, které poskytují zaměstnavatelé svým zaměstnancům.

Odborný rozvoj zaměstnanců

Konkrétně odborný rozvoj zaměstnanců byl z hlediska daňově uznatelných výdajů pro zaměstnavatele a osvobozeného příjmu pro zaměstnance mnohokrát změněn, jednalo se především o zvyšování kvalifikace. Do konce roku 2007 byly od daně

⁶⁷ BACHOR, V. a kol. K novele zákona o daních z příjmů přijaté zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2007, č. 4, s. 22.

⁶⁸ BACHOR, V. a kol. Novela zákona o daních z příjmů od ledna 2009. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2009, č. 1, s. 16.

osvobozeny dle § 6 odst. 9 písm. a) ZDP částky vynaložené zaměstnavatelem na doškolování zaměstnanců, které souvisí s jeho podnikáním, kdy za doškolování se nepovažovalo zvyšování kvalifikace (dosažení vyššího stupně vzdělání jako maturita, akademický titul). Naopak zaměstnavatel si mohl tyto výdaje na vzdělání zaměstnanců uplatnit dle § 24 odst. 1 ZDP, pokud splňovaly podmínku, že souvisí s předmětem činnosti zaměstnavatele.⁶⁹

Od roku 2008 byly pro zaměstnance osvobozeny částky vynaložené zaměstnavatelem na úhradu výdajů spojených s odborným rozvojem zaměstnanců a rekvalifikací, související s předmětem jeho činnosti, výjimkou byly částky vynaložené na zvýšení kvalifikace, toto osvobození se nevztahuje na příjmy plynoucím zaměstnancům v této formě jako mzdy, plat, odměna nebo jako náhrada za ušlý příjem. Pokud by se ale jednalo o nepeněžní plnění spočívající v možnosti používat vzdělávací zařízení a byly by částky na zvýšení kvalifikace hrazeny zaměstnavatelem z nedaňových výdajů nebo ze sociálního fondu nebo ze zisku po zdanění, jsou podle § 6 odst. 9 písm. d) ZDP k 1. 1. 2008 příjmem osvobozeným od daně.⁷⁰

Co se týče zaměstnavatele, od 1. 1. 2008 přibylo v § 25 odst. 1 ZDP nové znění písmeno h), kde v bodě 2 se uvádí, že nepeněžní plnění spočívající v možnosti používat vzdělávací zařízení nejsou uznatelnými výdaji s výjimkou uvedenou v § 24 odst. 2 písm. j) bodu 3 ZDP. Zde bylo uvedeno, že pokud zaměstnavatel zajišťoval zaměstnanci vzdělávání spojené s odborným rozvojem nebo rekvalifikací, byly tyto výdaje uznatelné, jen když nebyl zároveň zvýšením kvalifikace tohoto zaměstnance.⁷¹

⁶⁹ KELBLOVÁ, H. Dotazy k dani z příjmů právnických osob. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2009, č. 3, s. 60.

⁷⁰ BACHOR, V. a kol. K novele zákona o daních z příjmů přijaté zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2007, č. 4, s. 17.

⁷¹ KELBLOVÁ, H. Dotazy k dani z příjmů právnických osob. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2009, č. 3, s. 61.

Od roku 2009 nastala další změna, kdy daňově uznatelným výdajem byl pro zaměstnavatele výdaj, který souvisí s předmětem činnosti zaměstnavatele a současně je z hlediska zaměstnavatele vzdělávání výkonem práce.⁷²

V průběhu roku 2009 byla schválena poslední změna zákonem č. 216/2009 Sb., kdy tato změna v podstatě zcela odstranila problémy spočívající v rozlišování stupně vzdělávání pro účely stanovení základu daně. Už nebude nutné zkoumat, zda se jedná o prohlubování nebo zvyšování kvalifikace (o výkon práce nebo překážku). Jedinou podmínkou je, aby vzdělávání poskytované formou nepeněžního příjmu mělo souvislost s předmětem činnosti zaměstnavatele, tj. poplatníka, který si tento výdaj uplatňuje jako daňově uznatelný. Takže pokud by tyto výdaje nesouvisely s činností zaměstnavatele, budou daňově neuznatelné dle § 25 ZDP.⁷³

Přechodné ubytování

Od 1. 1. 2008 byl stanoven limit na hodnotu přechodného ubytování a to do 3 500 Kč. Nad 3 500 Kč už se nebude jednat o příjem od daně osvobozený, ale o zdanitelný příjem dle § 6 ZDP. Tento limit byl kompenzován plnou daňovou uznatelností tohoto nepeněžního plnění u zaměstnavatele při splnění zákonem daných podmínek dle § 24 odst. 2 písm. j) bodu 5 ZDP.⁷⁴

Penzijní pojištění a soukromé životní pojištění

Zde taky proběhla novelou ZSVR změna, která platí od 1. 1. 2008, kde dochází ke sloučení limitů a zavedení úhrnného limitu pro oba produkty (příspěvek zaměstnavatele zaměstnanci na penzijní připojištění se státním příspěvkem a pojistného na soukromé životní pojištění) 24 000 Kč. Do tohoto limitu bude tento příjem osvobozen dle § 6 odst. 9 písm. p) ZDP a nad limit bude zdaněn dle § 6 ZDP. Na straně zaměstnavatele se jedná o výdaj dle § 24 odst. 2 písm. j) bodu 5 ZDP, pokud se bude

⁷² KELBLOVÁ, H. Dotazy k dani z příjmů právnických osob. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2009, č. 3, s. 61

⁷³ Tamtéž, s. 61.

⁷⁴ BACHOR, V. a kol. K novele zákona o daních z příjmů přijaté zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2007, č. 4, s. 17.

jednat o plnění plynoucí z kolektivní smlouvy, vnitřního předpisu zaměstnavatele, pracovní nebo jiné smlouvy.⁷⁵

Rekreace, kultura, sport

Podle § 25 odst. 1 písm. h) ZDP jsou nedaňovým nákladem nepeněžní plnění poskytnutá zaměstnavatelem zaměstnanci ve formě příspěvku na kulturní pořady, sportovní akce, zájezdy, a také možnosti používat závodní knihovny, rekreační zařízení atd. Z pohledu zaměstnance dle § 6 odst. 9 písm. d) je pro ně osvobozeno nepeněžní plnění poskytované zaměstnavatelem zaměstnancům z nedaňových výdajů nebo sociálního fondu ve formě možnosti používat rekreační, zdravotnická zařízení, závodní knihovny nebo ve formě příspěvku na kulturní pořady atd. Pokud se jedná o poskytnutí rekreace včetně zájezdů, je u zaměstnance osvobozena z hodnoty nepeněžního plnění v úhrnu nejvýše částka 20 000 Kč.⁷⁶

Nealkoholické nápoje

Hodnota nealkoholických nápojů poskytovaných jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnanci ke spotřebě na pracovišti se podle § 25 odst. 1 písm. zn) ZDP považuje za daňově neuznatelný výdaj. Toto ustanovení se nevztahuje na ochranné nápoje a pitnou vodu, které jsou daňovým nákladem zaměstnavatele. Zaměstnanec má tedy od daně z příjmů osvobozenou hodnotu nealkoholických nápojů poskytovaných jako nepeněžní plnění z nedaňových nákladů nebo sociálního fondu ke spotřebě na pracovišti. Do konce roku 2007 byly tyto výdaje na zajištění nealkoholických nápojů daňově účinné.⁷⁷

2.2.6 Sociální a zdravotní pojištění zaměstnanců

Vyměřovacím základem pro stanovení sociálního a zdravotního pojištění zaměstnanců je úhrn příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a nejsou od této daně osvobozeny. Sociální pojištění zahrnuje pojistné na nemocenské pojištění, na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku

⁷⁵ Svaz účetních. Zaměstnanecké výhody. *Metodické aktuality*. 2010, č. 5, s. 12.

⁷⁶ Tamtéž, s. 16.

⁷⁷ Tamtéž, s. 17.

zaměstnanosti. Pro sociální a zdravotní pojištění je stanoven každý rok maximální vyměřovací pojistný základ, což znamená, že u stanovené částky dojde k zastropování pojistného a to se v kalendářním měsíci, ve kterém byla tato částka dosažena, neplatí. Pro rok 2008 byl tento maximální vyměřovací základ 1 034 880 Kč, což byl 48 násobek průměrné mzdy, pro rok 2009 činil 1 130 640 Kč, to je 48 násobek průměrné měsíční mzdy, v roce 2010 byl dále zvýšen na 1 707 048 Kč, což je 72 násobek průměrné mzdy a pro rok 2011 tato částka činí 1 781 280 Kč, tedy 72 násobek průměrné mzdy. Pro zdravotní pojištění je stanoven také minimální vyměřovací pojistný základ, což je u zaměstnance jeho minimální mzda, tedy 8 000 Kč měsíčně, z toho plyne, že minimální pojistné na zdravotní pojištění zaměstnanců činí 12 960 Kč za rok. Pokud je příjem zaměstnance nižší, než minimální vyměřovací základ, je zaměstnanec povinen, kromě výjimek daných zákonem, doplatit zdravotní pojišťovně prostřednictvím svého zaměstnavatele pojistné ve výši 13,5 % z rozdílu těchto základů.⁷⁸

Sazba pojistného na zdravotním pojištění hrazeného zaměstnancem je 4,5% a hrazeného zaměstnavatelem je 9%. Sazba pojistného na sociální pojištění hrazené zaměstnancem od roku 2009 činí 6,5%, tato sazba do konce roku 2008 byla 8% a pojistné hrazené zaměstnavatelem na sociální pojištění od roku 2009 činí 25%, do konce roku 2008 byla výše pojistného 26%.

Pojistné na sociálním a zdravotním pojištění má velký význam při stanovení základu daně, jak bylo uvedeno v kapitole 2.2.2 na str. 45. Se zavedením takzvané superhrubé mzdy však nastaly komplikace se stanovením základu daně u příjmů, které daňový rezident získá ze zahraničí a taktéž u příjmů, kde na zaměstnance se vztahuje povinné zahraniční pojištění.

Podle § 6 odst. 13 ZDP k 1. 1. 2008 se uvádí, že u zaměstnance na kterého se vztahuje povinné zahraniční pojištění, se základ daně stanoví tak, že příjmy ze závislé činnosti nebo funkční požitky se zvýší o částku odpovídající příspěvkům zaměstnavatele na toto zahraniční pojištění. Počínaje rokem 2009 byla v tomto paragrafu pro pojistné placené z příjmu zaměstnance zaměstnavatelem podle tuzemských zvláštních právních předpisů

⁷⁸ *Zaměstnavatelé*. [online]. 2007 [cit. 2011-03-11]. Dostupné z:< <http://www.zpmvcr.cz/cz/platci-pojistneho/zamestnavatele.html>>.

zavedena zkratka „*povinné pojistné*“. Největší komplikace však vznikaly v roce 2008 při zjišťování výše pojistných příspěvků placených zaměstnavatelem na zahraniční povinné pojištění stejného druhu jako v ČR, jak bylo zmíněno na začátku tohoto odstavce. U těchto zaměstnanců byl novelou, provedenou zákonem č. 2/2009 Sb., způsob stanovení základu daně změněn. Tito zaměstnanci musí mít stanovený základ daně tak, jako by spadali do systému tuzemského zákonného pojištění. To znamená, že k jejich příjmu se musí přičíst fiktivní částka tuzemského povinného pojistného, i když toto tuzemské pojistné zaměstnavatel nemá ve skutečnosti povinnost platit. Tuzemský a zahraniční zaměstnanec jsou si tak při výpočtu základu daně rovni. Další změna, která v § 6 odst. 13 ZDP nastala, se týká zaokrouhlování vypočtené částky „*povinného pojistného*“ a to na celé koruny směrem nahoru.⁷⁹

Novelou provedenou ZSVR přibyl v § 6 ZDP nový odstavec 14. Zde bylo ustanoveno, že základem daně u příjmu plynoucího ze zdrojů v zahraničí u daňových rezidentů, které poplatník získal ve státě, s nímž ČR neuzavřela smlouvu o zamezení dvojího zdanění, se zvyšuje o částku odpovídající příspěvkům zaměstnavatele na pojištění povinně placené dle § 6 odst. 13 ZDP a snížený o daň zaplacenou z tohoto příjmu v zahraničí. Pokud by se jednalo o příjem získaný ve státě, s nímž ČR uzavřela smlouvu o zamezení dvojího zdanění, základ daně se stanoví jako příjem ze závislé činnosti vykonávané v tomto státě zvýšený o částku odpovídající příspěvkům zaměstnavatele na pojištění povinně placené dle § 6 odst. 13 ZDP a snížený o daň zaplacenou z tohoto příjmů v zahraničí, ale pouze v rozsahu, v němž nebyla tato daň započtena na daňovou povinnost v tuzemsku dle § 38f ZDP v předchozím zdaňovacím období.⁸⁰

Novelou provedenou zák. č. 2/2009 Sb. došlo k upřesnění § 6 odst. 14 ZDP, kde ve věci zápočtu daně zaplacené ve smluvním státě se podrobněji rozvádí, o jakou nezapočtenou daň na daňovou povinnost v tuzemsku lze základ daně snížit.

⁷⁹ DOBEŠOVÁ, K. K otázkám kolem tzv. superhrubé mzdy v roce 2009. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2009, č. 4, s. 35.

⁸⁰ BACHOR, V. a kol. K novele zákona o daních z příjmů přijaté zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2007, č. 4, s. 19.

V § 6 odst. 15 ZDP se od roku 2009 upravil způsob stanovení základu daně u daňových nerezidentů ČR s příjmy ze závislé činnosti plynoucí ze zdrojů na území ČR (§ 22 ZDP), ze kterých se vybírá vždy daň srážkou zvláštní sazbou dle § 36 ZDP.⁸¹

Do konce roku 2008 platilo, že tyto příjmy se nemusí navyšovat na tzv. superhrubou mzdu a samostatným základem daně byl pouze příjem (hrubá mzda). Od roku 2009 novelou zákona provedenou zákonem č. 219/2009 Sb., bylo ustanoveno, že tyto příjmy se musí navýšit o tuzemské povinné pojistné.⁸²

⁸¹ DOBEŠOVÁ, K. K otázkám kolem tzv. superhrubé mzdy v roce 2009. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2009, č. 4, s. 35.

⁸² DOBEŠOVÁ, K. Otázky kolem tzv. superhrubé mzdy a některé řešené problémy ve zdaňování mezd. *Finanční daňový a účetní bulletin*. 2008, č. 4, s. 15.

3 Daňová povinnost jednotlivých daňových poplatníků

Cílem návrhové části bakalářské práce bude porovnat tři modelové situace poplatníků daně z příjmů ze závislé činnosti dle § 6 ZDP, kteří jsou daňovými rezidenty České republiky dle § 2 ZDP. Všechny údaje a informace o poplatnících jsou smyšlené a slouží ke zjištění daňových povinností jednotlivých daňových poplatníků.

Výsledkem této části bude porovnání výsledné daňové zátěže poplatníků v závislosti na velikosti dosaženého příjmu a s důrazem na změny ZDP, které nabyly účinnosti 1. 1. 2008. Ve všech třech modelových situacích bude stanoven roční příjem, který plyne daňovým poplatníkům z příjmů ze závislé činnosti. Daň a následná daňová povinnost budou ze základu daně vypočítány pro jednotlivé roky 2007 až 2011, přičemž velikost příjmů jednotlivých daňových poplatníků se odvíjí od velikosti minimální mzdy, průměrné mzdy v ČR a mzdy přesahující maximální vyměřovací základ pro sociální a zdravotní pojištění. Budou tedy porovnávány následující modelové případy tří poplatníků daně z příjmů ze závislé činnosti:

- poplatník s nízkým příjmem ve výši 96 000 Kč ročně (dle minimální mzdy v ČR, která je od roku 2007 nezměněna a činí 8 000 Kč),⁸³
- poplatník s průměrným příjmem ve výši 276 000 Kč ročně (jedná se o částku, která se v letech 2007-2011 zhruba pohybuje kolem průměrné mzdy),⁸⁴
- poplatník s vysokým příjmem ve výši 1 800 000 Kč ročně.

Všichni tyto poplatníci pracují na plný úvazek pro dále zmíněné fiktivní společnosti. V každé modelové situaci budou porovnány dvě varianty:

- poplatník neuplatňuje slevu na dani na manželku ani daňové zvýhodnění na dítě žijící s ním v domácnosti,

⁸³ *Přehled o vývoji částek minimální mzdy*. [online]. 2010 [cit. 2011-03-11]. Dostupné z: <<http://www.mpsv.cz/cs/871>>.

⁸⁴ *Mzdy - vývoj mezd, průměrné mzdy 2011*. [online]. 2011 [cit. 2011-03-11]. Dostupné z: <<http://www.kurzy.cz/makroekonomika/mzdy/>>.

- poplatník uplatňuje slevu na dani na manželku, která je na mateřské dovolené a nepobírá během období 2007 – 2011 žádný vlastní příjem a zároveň uplatní daňové zvýhodnění na dítě, které s ním žije v domácnosti. V roce 2007 bylo možné uplatnit institut společného zdanění manželů, vzhledem k tomu, že cílem je porovnat daňové povinnosti poplatníků v jednotlivých letech za stejných podmínek a od roku 2008 byl tento institut zrušen, nebude brán při výpočtu daňové povinnosti za rok 2007 v úvahu.

3.1 Poplatník s nízkým příjmem

Prvním modelovým příkladem bude pan Pavel Malý, který pracuje ve společnosti ABC, s. r. o. jako noční hlídač již od roku 2000. Žije ve společné domácnosti se svojí manželkou Petrou Malou, která je od roku 2007 na mateřské dovolené a do současné doby nepobírá žádný vlastní příjem. Dále s nimi žije jejich dcera Michaela Malá, která se narodila 31. 12. 2006.

Roční příjem pana Malého činí 96 000 Kč, výpočet velikosti daně a následné daňové povinnosti v letech 2007 – 2011 bude znázorněn v tabulkách, kde první tabulka zobrazuje výpočet daňové povinnosti bez uplatnění slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě a ve druhé tabulce již tyto daňové výhody budou zohledněny ve výpočtu.

Tabulka 15: Čistý příjem Pavla Malého bez uplatnění slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě (vlastní zpracování)

Poplatník s nízkým příjmem	2007	2008	2009 – 2010	2011
Hrubá roční mzda	96 000	96 000	96 000	96 000
Sociální pojištění – zaměstnanec	7 680	7 680	6 240	6 240
Sociální pojištění – zaměstnavatel	24 960	24 960	24 000	24 000
Zdravotní pojištění – zaměstnanec	4 320	4 320	4 320	4 320
Zdravotní pojištění – zaměstnavatel	8 640	8 640	8 640	8 640
Základ daně	84 000	129 600	128 600	128 600
Daň před slevami	10 080	19 440	19 290	19 290
Sleva na poplatníka	7 200	24 840	24 840	23 640
Daň po uplatnění slevy	2 880	0	0	0
Čistý příjem	81 120	84 000	85 440	85 440

Tabulka 16: Čistý příjem Pavla Malého s uplatněním slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě (vlastní zpracování)

Poplatník s nízkým příjmem	2007	2008	2009	2010	2011
Hrubá roční mzda	96 000	96 000	96 000	96 000	96 000
Sociální pojištění – zaměstnanec	7 680	7 680	6 240	6 240	6 240
Sociální pojištění – zaměstnavatel	24 960	24 960	24 000	24 000	24 000
Zdravotní pojištění – zaměstnanec	4 320	4 320	4 320	4 320	4 320
Zdravotní pojištění – zaměstnavatel	8 640	8 640	8 640	8 640	8 640
Základ daně	84 000	129 600	128 640	128 600	128 600
Daň před slevami	10 080	19 440	19 290	19 290	19 290
Sleva na poplatníka	7 200	24 840	24 840	24 840	23 640
Sleva na manželku	4 200	24 840	24 840	24 840	24 840
Daň po slevách	0	0	0	0	0
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	6 000	10 680	10 680	11 604	11 604
Daň po uplatnění slevy/ daňový bonus (-)	-6 000	-10 680	-10 680	-11 604	-11 604
Čistý příjem	90 000	94 680	96 120	97 044	97 044

Zhodnocení dosažených výsledků

V roce 2007 byla daň před slevami podstatně nižší než v letech 2008 – 2011, což je způsobeno tím, že v roce 2007 se mzda počítala pomocí progresivní sazby daně, kde tento základ daně spadal do prvního pásma, tedy mzda byla zdaněna 12% sazbou daně. V letech 2008 – 2011 byla zavedena jednotná sazba daně, která činí 15%. Dalším vlivem takto velkého rozdílu v dani v roce 2007 oproti rokům 2008 – 2011 je i způsob výpočtu základu daně. Do roku 2007 se základ daně spočítal tak, že z hrubé mzdy se odečetlo sociálního a zdravotního pojištění, které je povinen hradit zaměstnanec. Daň se pak následně počítala takovým způsobem, že se příslušnou sazbou zdanila částka základu daně, pokud spadala do pásma 1, v případě pásem 2 – 4 se daň spočítala danou sazbou ze základu přesahujícího zákonem danou částku a poté se přičetla příslušná částka, jak je uvedeno v tabulce 12.

V letech 2008 – 2011 se základ daně rovná tzv. superhrubé mzdě, což je součet hrubé mzdy a sociálního a zdravotního pojištění hrazeného zaměstnavatelem, čímž je základ daně, jak vyplývá z tabulek, podstatně vyšší. Daň se ze základu daně po zaokrouhlení vypočítá 15% sazbou daně.

Daňová povinnost poplatníka je však v letech 2008 – 2011 nižší než v roce 2007. Je to způsobeno tím, že zvýšení 12% sazby (která spadala do prvního pásma) na 15%, bylo od 1. 1. 2008 kompenzováno zvýšením slev na poplatníka (též i na manželku a také bylo zvýšeno daňové zvýhodnění na dítě).

Vliv na velikost daňové povinnosti má také to, zda poplatník má možnost uplatnit slevu na manželku a daňové zvýhodnění na dítě, jak vyplývá z tabulky 16. Pokud by poplatník těchto možností nevyužil, činila by v roce 2007 jeho daňová povinnost 2 880 Kč a v letech 2008 – 2011 by tato povinnost, vzhledem k zvýšení slev na poplatníka, byla nulová. V případě, že tyto možnosti poplatník uplatní, má nárok na daňový bonus, čímž se zvýší i jeho čistý příjem. V roce 2007 je tento daňový bonus nižší oproti rokům následujícím, což je způsobeno zvýšením částky daňového zvýhodnění na dítě, které žije s poplatníkem v domácnosti.

Pro poplatníky pobírající minimální mzdu, jejichž základ daně byl do roku 2007 zahrnut v pásmě 1, byla daňová reforma na základě výše uvedených údajů prospěšná.

3.2 Poplatník s průměrným příjmem

Pan Michael Černý pracuje jako hlavní účetní ve společnosti XY s. r. o. od roku 2005. Žije ve společné domácnosti se svojí manželkou Alicí Černou, která je od roku 2006 na mateřské dovolené a nepobírá žádný vlastní příjem, dále se synem Adamem Černým narozeným 5. 8. 2006.

Roční příjem pana Černého činí 276 000 Kč. Jeho čistý příjem bude spočítán v následujících tabulkách v případě využití i v případě nevyužití slevy na dani na manželku a daňového zvýhodnění na dítě.

Tabulka 17: Čistý příjem Michaela Černého bez uplatnění slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě (vlastní zpracování)

Poplatník s průměrným příjmem	2007	2008	2009 - 2010	2011
Hrubá roční mzda	276 000	276 000	276 000	276 000
Sociální pojištění – zaměstnanec	22 080	22 080	17 940	17 940
Sociální pojištění – zaměstnavatel	71 760	71 760	69 000	69 000
Zdravotní pojištění – zaměstnanec	12 420	12 420	12 420	12 420
Zdravotní pojištění – zaměstnavatel	24 840	24 840	24 840	24 840
Základ daně	241 500	372 600	369 800	369 800
Daň před slevami	38 787	55 890	55 470	55 470
Sleva na poplatníka	7 200	24 840	24 840	23 640
Daň po uplatnění slevy	31 587	31 050	30 630	31 830
Čistý příjem	209 913	210 450	215 010	213 810

Tabulka 18: Čistý příjem Michaela Černého s uplatněním slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě (vlastní zpracování)

Poplatník s průměrným příjmem	2007	2008	2009	2010	2011
Hrubá roční mzda	276 000	276 000	276 000	276 000	276 000
Sociální pojištění – zaměstnanec	22 080	22 080	17 940	17 940	17 940
Sociální pojištění – zaměstnavatel	71 760	71 760	69 000	69 000	69 000
Zdravotní pojištění – zaměstnanec	12 420	12 420	12 420	12 420	12 420
Zdravotní pojištění – zaměstnavatel	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Základ daně	241 500	372 600	369 800	369 800	369 800
Daň před slevami	38 787	55 890	55 470	55 470	55 470
Sleva na poplatníka	7 200	24 840	24 840	24 840	23 640
Sleva na manželku	4 200	24 840	24 840	24 840	24 840
Daň po slevách	27 387	6 210	5 790	5 790	6 990
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	6 000	10 680	10 680	11 604	11 604
Daň po uplatnění slevy/ daňový bonus (-)	21 387	-4 470	-4 890	-5 814	-4 614
Čistý příjem	220 113	245 970	250 530	251 454	250 254

Zhodnocení dosažených výsledků

V roce 2007 je oproti rokům 2008 – 2011 nižší daň před slevami přibližně o 17 000 Kč. Je to dáno především způsobem výpočtu daně, který se oproti rokům následujícím výrazně lišil. V roce 2007 se od základu daně, který v tomto případě patřil do 3. daňového pásma, odečetla částka stanovená dle § 16 ZDP platného do 31. 12. 2007, to jest v tomto konkrétním případě 218 400 Kč. Vzniklý rozdíl byl zdaněn sazbou daně ve výši 25%. Pro získání daňové povinnosti před slevami se k této částce připočetla stanovená částka 33 012 Kč.

Od roku 2008 platí jednotná sazba daně, která činí 15%. Jak vyplývá z tabulky 17, tak daňová povinnost pro poplatníka pobírajícího průměrnou mzdu je v letech 2007 – 2011 srovnatelná, což je důsledkem zvýšení slevy na poplatníka počínaje rokem 2008. V roce 2008 dosahuje poplatník nižšího čistého příjmu oproti rokům následujícím a to z důvodu vyššího pojistného na sociální zabezpečení, které je povinen hradit zaměstnanec a které se v roce 2009 snižuje z 8% na 6,5%, stejně tak tomu bylo i v modelovém případě č. 1 (viz tabulky 15 a 16), ale s vyšším příjmem můžeme sledovat větší rozdíly mezi těmito ukazateli čistého příjmu. Čistý příjem v roce 2011 je oproti rokům 2009 a 2010 nepatrně nižší, což je způsobeno snížením slevy na poplatníka.

Výši daňové povinnosti a z toho vyplývajícího čistého příjmu značně ovlivní uplatnění slevy na dani na manželku a daňové zvýhodnění na dítě, jak vyplývá z tabulky 18. V roce 2007 vzniká poplatníkovi daňová povinnost ve výši 21 387 Kč, oproti tomu v letech 2008 – 2011 poplatníkovi vzniká nárok na daňový bonus. Je to dáno zvýšením slev na poplatníka, na manželku a daňového zvýhodnění na dítě.

3.3 Poplatník s vysokým příjmem

Pan Aleš Březina pracuje v české pobočce zahraniční společnosti v Praze jako finanční ředitel a to již od roku 1990. Žije v domácnosti společně se svojí manželkou Annou Březinovou, která je od roku 2006 na mateřské dovolené a nepobírá žádné vlastní příjmy. Dále s nimi žije jejich syn Jiří Březina, který se narodil 1. 3. 2006.

Roční příjem pana Březiny činí 1 800 000 Kč. Daň plynoucí z tohoto příjmu, daňová povinnost a čistý příjem budou rozebrány v následujících tabulkách podle toho, zda pan Březina uplatní nebo zda neuplatní slevu na dani na manželku a daňové zvýhodnění na dítě.

Tabulka 19: Čistý příjem Aleše Březiny bez uplatnění slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě (vlastní zpracování)

Poplatník s vysokým příjmem	2007	2008	2009	2010	2011
Hrubá roční mzda	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Sociální pojištění – zaměstnanec	144 000	82 791	73 492	110 959	115 784
Sociální pojištění – zaměstnavatel	468 000	269 069	282 660	426 762	445 320
Zdravotní pojištění – zaměstnanec	81 000	46 570	50 879	76 818	80 158
Zdravotní pojištění – zaměstnavatel	162 000	93 140	101 758	153 635	160 316
Základ daně	1 575 000	2 162 200	2 184 400	2 380 300	2 405 600
Daň před slevami	459 228	324 330	327 660	357 045	360 840
Sleva na poplatníka	7 200	24 840	24 840	24 840	23 640
Daň po uplatnění slevy	452 028	299 490	302 820	332 205	337 200
Čistý příjem	1 122 972	1 371 149	1 372 809	1 290 018	1 266 858

Tabulka 20: Čistý příjem Aleše Březiny s uplatněním slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě (vlastní zpracování)

Poplatník s vysokým příjmem	2007	2008	2009	2010	2011
Hrubá roční mzda	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Sociální pojištění – zaměstnanec	144 000	82 791	73 492	110 959	115 784
Sociální pojištění – zaměstnavatel	468 000	269 069	282 660	426 762	445 320
Zdravotní pojištění – zaměstnanec	81 000	46 570	50 879	76 818	80 158
Zdravotní pojištění – zaměstnavatel	162 000	93 136	101 758	153 635	160 316
Základ daně	1 575 000	2 162 200	2 184 400	2 380 300	2 405 600
Daň před slevami	459 228	324 330	327 660	357 045	360 840
Sleva na poplatníka	7 200	24 840	24 840	24 840	23 640
Sleva na manželku	4 200	24 840	24 840	24 840	24 840
Daň po slevách	447 828	274 650	277 980	307 365	312 360
Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	6 000	10 680	10 680	11 604	11 604
Daň po uplatnění slevy/ daňový bonus (-)	441 828	263 970	267 300	295 761	300 756
Čistý příjem	1 133 172	1 406 669	1 408 329	1 316 462	1 303 302

Zhodnocení dosažených výsledků

U poplatníka s vysokými příjmy, jak vyplývá z tabulek 19 a 20, vznikají vysoké rozdíly mezi jednotlivými ukazateli roku 2007 oproti rokům 2008 – 2011. Jelikož se jedná o poplatníka, jehož příjem je vyšší než maximální vyměřovací základ pro pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, vznikají v jednotlivých letech poměrně významné rozdíly ve výši pojistného, které je zaměstnanec povinen hradit. Výše tohoto pojistného se vyvíjí od toho, jaký byl v jednotlivých letech maximální vyměřovací základ, který se každoročně od roku 2008 mění. V roce 2007 nebyl stanoven pro poplatníky ze závislé činnosti žádný maximální vyměřovací základ pojistného na sociálním a zdravotním pojištění, proto je v tomto roce výše pojistného nejvyšší. Jak vyplývá z tabulek, výše pojistného každoročně stoupá, je to dáno zvyšováním maximálního vyměřovacího základu, který v roce 2008 činil 1 034 880 Kč, v roce 2009 se zvýšil na 1 130 640 Kč, v roce 2010 stoupl až na 1 707 048 Kč a v roce 2011 dosáhl maximální vyměřovací základ 1 781 280 Kč. Pro roky 2008 a 2009 byl tento maximální vyměřovací základ definován jako 48 násobek průměrné mzdy a v letech 2010 a 2011 je to již 72 násobek průměrné mzdy.

Daň je v roce 2007 oproti rokům následujícím poměrně vysoká, což je způsobeno především tím, že v roce 2007 byl takto vysoký základ daně poplatníka zařazen

ve 4. daňovém pásmu. Základ daně byl v tomto konkrétním případě po odpočtu částky ve výši 331 200 Kč zdaněn 32% sazbou daně a po té byla přičtena částka ve výši 61 212 Kč dle § 16 ZDP platného do 31. 12. 2007. Od roku 2008 je jednotná sazba daně, tedy je tento příjem po přičtení zdravotního a sociálního pojištění hrazeného zaměstnavatelem a po zaokrouhlení zdaněn 15% sazbou daně. V této souvislosti je potřeba upozornit na to, že poplatník z příjmů ze závislé činnosti přesahujících maximální vyměřovací základ hradí daň ve výši 15% nikoliv ze superhrubé mzdy, ale pouze z hrubého příjmu.

Z výše uvedeného plyne, že daňovou reformou účinnou od 1. 1. 2008 byly zvýhodněny především vysoce příjmové skupiny, jejichž základ daně byl do konce roku 2007 zařazen do 4. daňového pásma.

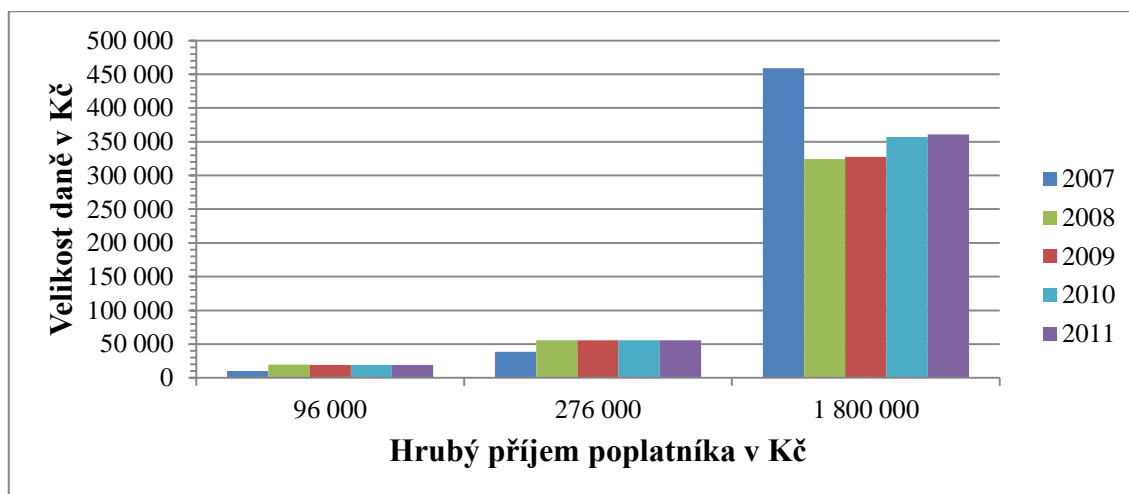
Vyšších čistých příjmů také poplatník dosahuje využitím slevy na dani na manželku a daňového zvýhodnění na dítě, které jsou o několik desítek tisíc vyšší, než kdyby této možnosti poplatník nevyužil.

3.4 Zhodnocení a porovnání jednotlivých daňových poplatníků

V předchozích podkapitolách byla porovnávána velikost daně a daňové povinnosti tří modelových poplatníků daně z příjmů ze závislé činnosti. Vliv na tyto ukazatele měla z velké části daňová reforma platná od 1. 1. 2008. Vývoj a srovnání velikosti daně a daňové povinnosti jednotlivých poplatníků bude shrnut do následujících grafů.

Graf 1: Srovnání velikosti daně před slevami v letech 2007 až 2011

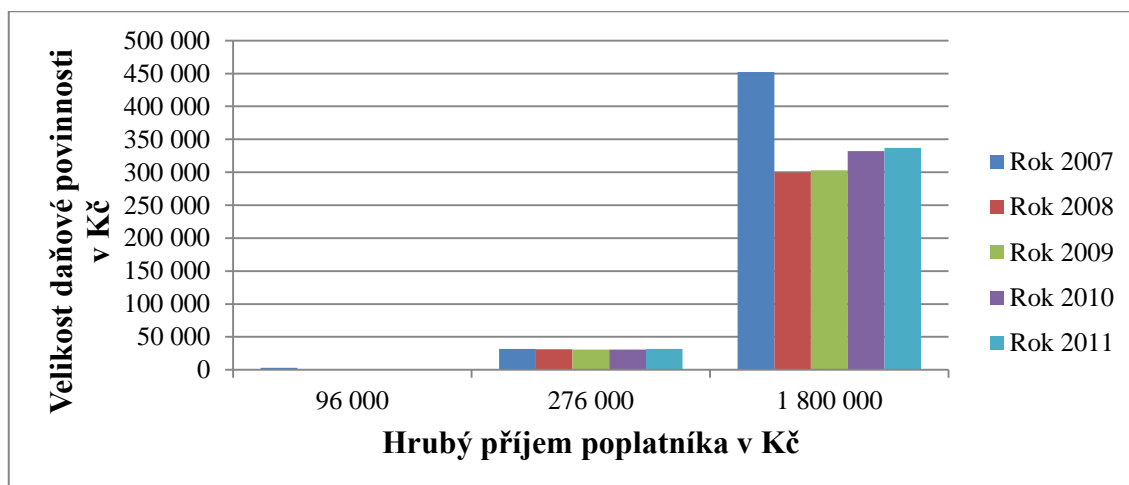
(vlastní zpracování)

Z grafu vyplývá, že daňová reforma z hlediska velikosti daně zvýhodnila vysoce příjmové skupiny. Je to dáno hlavně tím, že tyto vysoce příjmové skupiny, jejichž základ daně přesahující zákonem danou částku v jednotlivých pásmech byl před daňovou reformou zdaněn až 32% sazbou daně, je od roku 2008 zdaněn jednotnou sazbou daně ve výši 15% a to z celkového základu daně. Vzhledem k tomu, že jsou příjmy ze závislé činnosti zdaněny ze superhrubé mzdy, což je součet hrubé mzdy a sociálního a zdravotního pojištění hrazeného zaměstnavatelem, které činí v současnosti 34% a teprve poté se tento základ daně násobí 15% sazbou daně, činí tento koeficient ve skutečnosti asi 0,2. Naopak nízko příjmové skupiny, jejichž příjem byl zdaněn 12% sazbou daně z hrubé mzdy snížené o částky SZP hrazené zaměstnancem (koeficient činí 0,105), jsou od ledna 2008 zdaněny 15% sazbou daně, tedy opět po vypočítání superhrubé mzdy tento koeficient dosáhne výše asi 0,2.

Následující graf znázorňuje vývoj daňové povinnosti plynoucího poplatníkovi z jeho příjmu s uplatněním slevy na poplatníka, ale bez uplatnění slevy na dani na manželku a daňového zvýhodnění na dítě.

Graf 2: Srovnání velikosti daňové povinnosti s uplatněním slevy na poplatníka v letech 2007 až 2011 (vlastní zpracování)

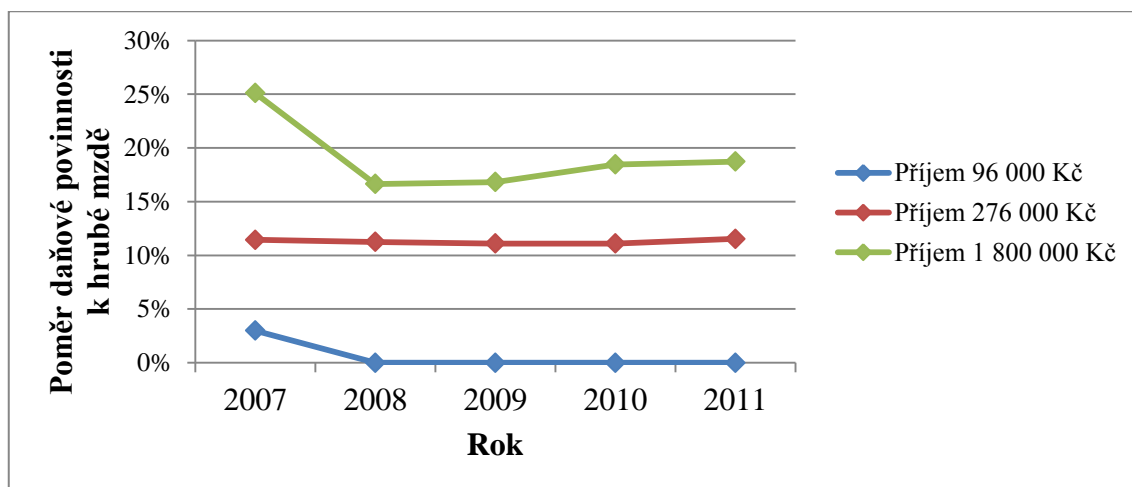
Z grafu vyplývá, že výrazné zvýšení slevy na poplatníka plně kompenzuje zvýšení základu a sazby daně, což by znevýhodnilo zejména nízko a středně příjmové skupiny. O tom, jak daňová reforma zvýhodnila nebo naopak znevýhodnila jednotlivé skupiny poplatníků z příjmů, vypovídají ukazatelé poměru výsledné daňové povinnosti k velikosti hrubého příjmu, které jsou znázorněny v následující tabulce a grafu.

Tabulka 21: Poměr výsledné daňové povinnosti po slevách na poplatníka k celkové hrubé mzdě (v %)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Daňová povinnost/hrubé příjmy (96 000 Kč)	3	0	0	0	0
Daňová povinnost/hrubé příjmy (276 000 Kč)	11,44	11,25	11,10	11,1	11,53
Daňová povinnost/hrubé příjmy (1 800 000 Kč)	25,11	16,64	16,82	18,46	18,73

Zdroj: vlastní zpracování

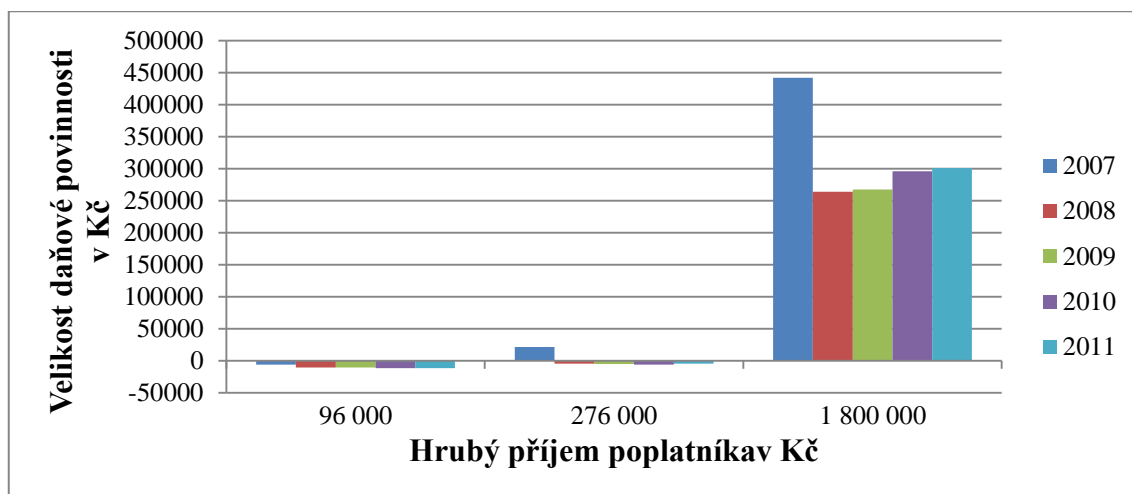
Graf 3: Procentuálně vyjádřená daňová zátěž poplatníka vůči jeho hrubé mzdě (vlastní zpracování)

U poplatníka jehož hrubý příjem činí 96 000 Kč, činil tento poměr v roce 2007 3%, naopak v roce 2011 tento poměr byl 0%. U poplatníka s vysokým příjmem, tedy podle modelového příkladu příjem 1 800 000 Kč, poměr výsledné daňové povinnosti k hrubému příjmu v roce 2007 činil asi 25% a v roce 2011 zhruba 19%. Naopak u poplatníka pobírajícího průměrnou mzdu činí tento poměr ve všech letech asi 11%. Z těchto poměrů jednoznačně vyplývá zvýhodnění vysoko a nízko příjmových skupin v oblasti zdanění jejich příjmu.

Daňová reforma, jak již bylo zmíněno v předchozích podkapitolách, přinesla ale také zvýšení slevy na dani na manželku a zvýšení daňového zvýhodnění na dítě, které když poplatník uplatní, jak je znázorněno v grafu 4, sníží se mu poměrně významným způsobem jeho výsledná daňová povinnost.

Graf 4: Srovnání velikosti daňové povinnosti v letech 2007 až 2011 s uplatněním slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě (vlastní zpracování)

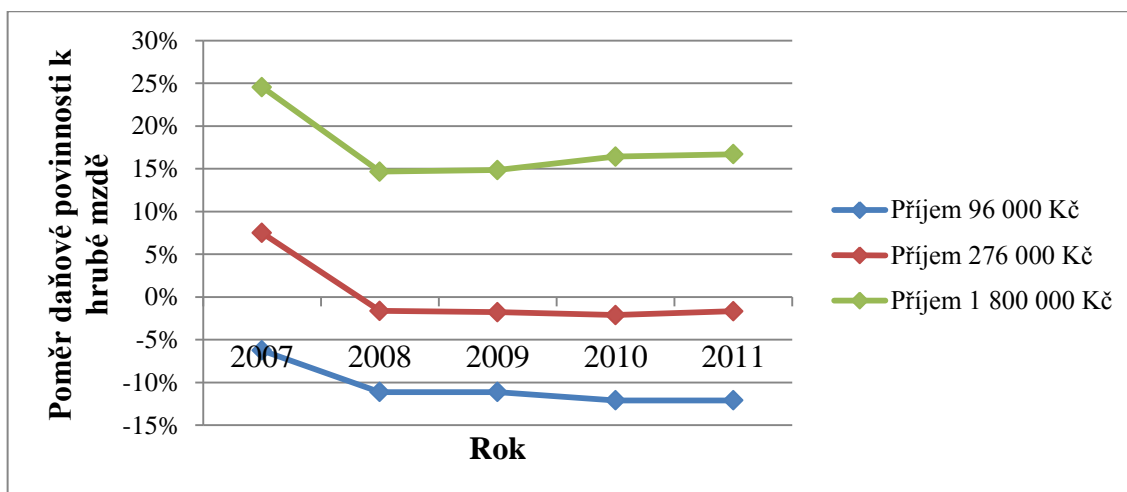
Mimo jiné poměrně vysoké zvýšení slev a daňového zvýhodnění má za následek nižší daňovou povinnost v letech 2008 až 2011 oproti roku 2007 a to u všech příjmových skupin. Využití této možnosti mění také poměrové ukazatele výsledné daňové povinnosti k hrubé mzdě, jak je znázorněno v tabulce 22 a grafu 5.

Tabulka 22: Poměr výsledné daňové povinnosti k celkové hrubé mzdě (v %)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
daňová pov./hrubé příjmy (96 000 Kč)	-6,25	-11,13	-11,13	-12,09	-12,09
daňová pov./hrubé příjmy (276 000 Kč)	7,75	-1,62	-1,77	-2,11	-1,67
daňová pov./hrubé příjmy (1800 000 Kč)	24,55	14,67	14,85	16,43	16,70

Zdroj: vlastní zpracování

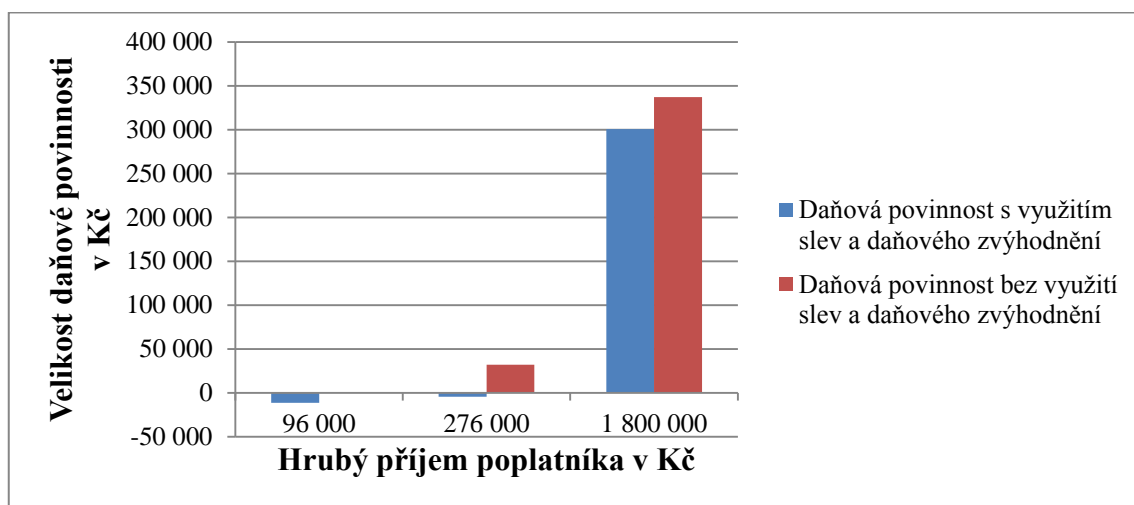
Graf 5: Procentuálně vyjádřená daňová zátěž poplatníka vůči jeho hrubé mzdě s využitím slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě (vlastní zpracování)

Tento poměr se významně mění v závislosti na uplatnění nebo neuplatnění daňových slev a zvýhodnění. Například u poplatníka pobírajícího příjem 276 000 Kč neuplatňujícího slevu na dani na manželku a daňové zvýhodnění na dítě, činí tento poměr za rok 2007 asi 11,44%, jak vyplývá z grafu 3. Pokud poplatník uplatní slevu na dani a daňové zvýhodnění na dítě, činil by tento poměr asi 7,75%, jak vyplývá z grafu 5. V roce 2011 je tento poměr srovnatelný jako v roce 2007 a to 11,5% a pokud poplatník uplatní slevu na manželku a daňové zvýhodnění je tento poměr dokonce záporný, činí zhruba -1,7%, to znamená, že má poplatník nárok na daňový bonus.

Pro poplatníka je tedy výhodné, pokud má možnost a splní zadané podmínky, využít daňové slevy na manželku a daňové zvýhodnění na dítě. Je tím ovlivněna poměrně významně daňová povinnost a z toho plynoucí čistý příjem poplatníka.

Graf 6: Srovnání velikosti daňové povinnosti v případě využití a v případě nevyužití slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě v roce 2011 (vlastní zpracování)

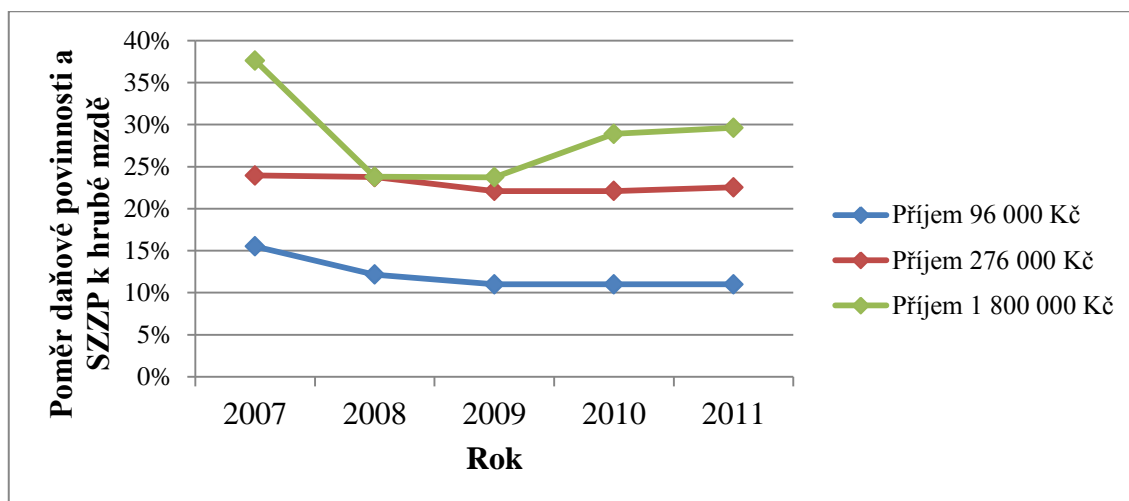
Poplatník kromě daně, kterou odvádí, musí také odvádět pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, čímž se poměr jeho celkové zátěže vůči hrubé mzdě podstatně zvýší. Jak již bylo zmíněno v předchozích podkapitolách, pojistné hrazené zaměstnancem na zdravotní pojištění činí 4,5% a na pojistné na sociální zabezpečení od roku 2009 činí 6,5 %, v předchozích letech to bylo 8%. V následujícím grafu bude znázorněno jaký je poměr celkové daňové povinnosti a pojistného na sociální a zdravotní pojištění vůči celkové hrubé mzdě v případě, že poplatník nemá nárok na uplatnění slevy na manželku a daňové zvýhodnění na dítě.

Tabulka 23: Poměr výsledné daňové povinnosti a SZZZP k celkové hrubé mzdě (v %)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
daň. pov.+SZZZP/hrubé příjmy (96 000 Kč)	15,50	12,50	11,00	11,00	11,00
daň. pov.+SZZZP/hrubé příjmy (276 000 Kč)	23,94	23,75	22,10	22,10	22,53
daň. pov.+SZZZP/hrubé příjmy (1 800 000 Kč)	37,61	23,80	23,73	28,89	29,62

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 7: Procentuálně vyjádřená daňová zátěž poplatníka a SZZZP vůči jeho hrubé mzdě (vlastní zpracování)

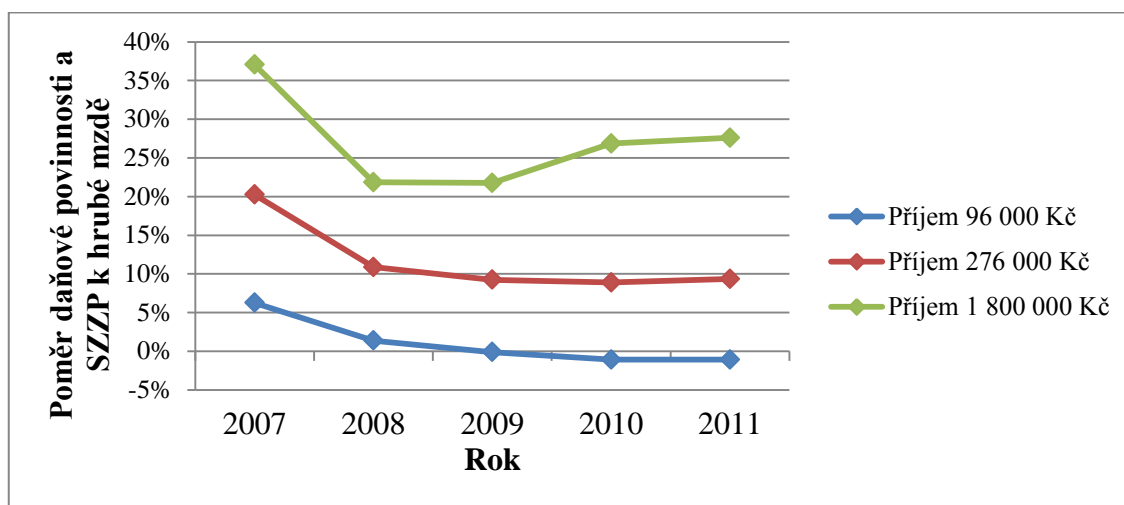
Poplatníkovi se sníží výrazným způsobem jeho čistý příjem vlivem povinného pojistného, graf 7 nám ukazuje obraz toho, jaká je skutečná zátěž poplatníka v jednotlivých letech po zahrnutí všech jeho povinností vůči státu. Jistou výhodou pro vysokopříjmové skupiny, tedy v tomto případě pro poplatníky pobírající příjem 1 800 000 Kč ročně, je to, že jsou stanoveny tzv. stropy pro sociální a zdravotní pojištění, kdy při jejich dosažení se z částky nad tento limit pojistné nehradí, což se ale týká malé skupiny poplatníků, vzhledem k tomu, že průměrná mzda se pohybuje kolem 25 000 Kč za měsíc. O něco nižší budou tyto poměrové ukazatele v případě uplatnění slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě, jak je znázorněno níže.

Tabulka 24: Poměr výsledné daňové povinnosti a SZZZP k celkové hrubé mzdě v případě využití slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě (v %)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
daňová pov.+SZZZP/hrubé příjmy 96 000	6,25	1,38	-0,13	-1,09	-1,09
daňová pov.+SZZZP/hrubé příjmy 276 000	20,25	10,88	9,23	8,89	9,33
daňová pov.+SZZZP/hrubé příjmy 1800 0000	37,05	21,85	21,76	26,86	27,59

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 8: Procentuálně vyjádřená daňová zátěž poplatníka a SZZZP vůči jeho hrubé mzdě s využitím slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě (vlastní zpracování)

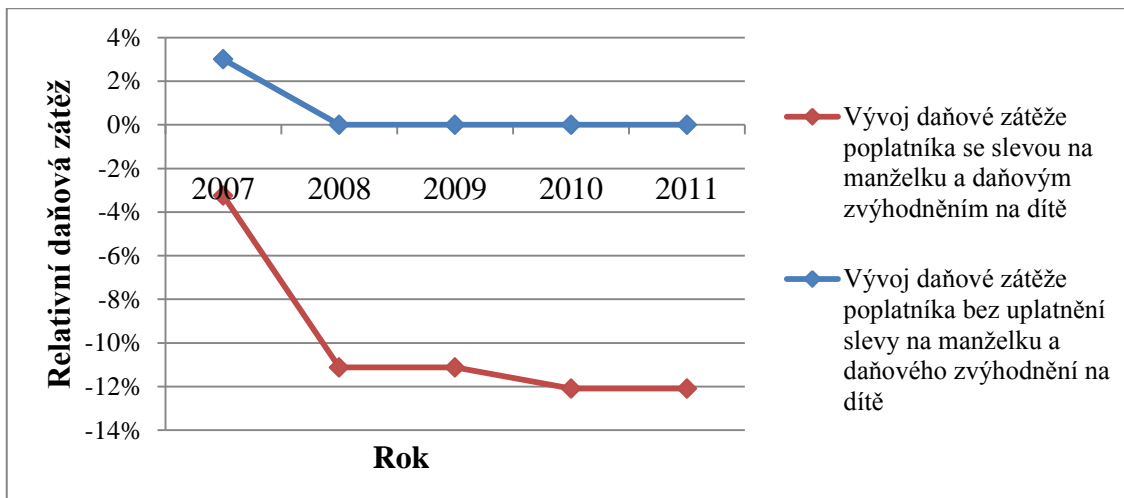

Jak vyplývá z grafu 8, jsou poměrové ukazatele daňové zátěže a SZZZP vůči celkové hrubé mzdě poplatníka s využitím slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě nižší než v případě neuplatnění těchto výhod. Dokonce poplatník, který pobírá hrubý příjem 96 000 Kč ročně, se dostal do záporných hodnot přes to, že musí platit povinné pojistné. Je to dáno tím, že má nárok na daňový bonus, který mu vyplývá z možnosti uplatnění daňového zvýhodnění na dítě, tedy výše povinného pojistného byla nižší než daňový bonus, na který má poplatník nárok.

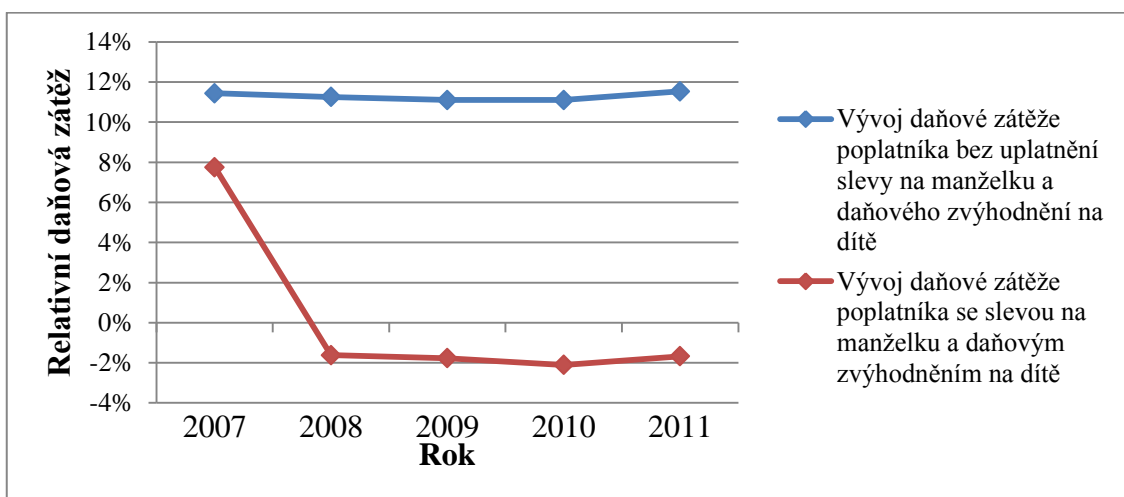
Mezi rokem 2007 a roky následujícími, jak vyplynulo z grafů, jsou rozdíly ve výši daňové povinnosti jednotlivých poplatníků a z toho i plynoucího čistého příjmu. Je to dáno ZSVR účinného od 1. 1. 2008. Mezi zásadní změny ovlivňující daňovou povinnost byl přechod z progresivní sazby daně na jednotnou 15% daň a dále zvýšení slev na dani na poplatníka, manželku a daňového zvýhodnění na dítě. Výši čistého příjmu také výrazně ovlivňuje to, zda poplatník uplatní daňového zvýhodnění a slevy využije.

To, jak se během jednotlivých let měnila daňová zátěž poplatníků, kteří pobírali příjmy v odlišné výši, konkrétně dle modelových příkladů, ve výši 96 000 Kč, 276 000 Kč a 1 800 000 Kč ročně, bude znázorněno v grafech 9, 10 a 11.

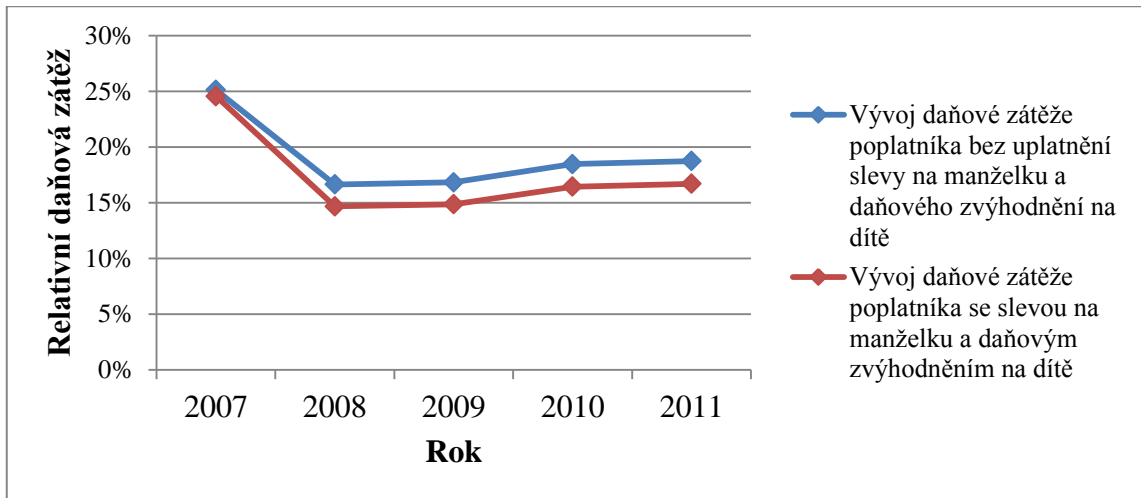
Graf 9: Změny daňové zátěže v jednotlivých letech u poplatníka pobírajícího příjem 96 000 Kč ročně (vlastní zpracování)

Graf 10: Změny daňové zátěže v jednotlivých letech u poplatníka pobírajícího příjem 276 000 Kč ročně (vlastní zpracování)

Graf 11: Změny daňové zátěže v jednotlivých letech u poplatníka pobírajícího příjem 1 800 000 Kč ročně (vlastní zpracování)

3.5 Optimalizace daňové povinnosti

Návrh daňové optimalizace bude předveden na následujícím modelovém příkladu. Poplatník může minimalizovat svoji daňovou povinnost mimo jiné využitím slev na poplatníka případně na manželku a daňovým zvýhodněním na vyživované dítě. Dále daňovou povinnost snižují například nezdanitelné části základu daně dle § 15 ZDP.

3.5.1 Optimalizace daňové povinnosti konkrétního poplatníka

Jedná se o modelový příklad, tedy veškeré údaje a jména jsou smyšlené.

Pan Milan Svoboda, který se narodil 1. 1. 1975, žije v domácnosti se svojí manželkou Kateřinou Svobodovou, která je na mateřské dovolené a nepobírá žádné vlastní příjmy. Dále s nimi žijí jejich dvě děti Kateřina Svobodová narozená 8. 8. 2005 a Jaroslav Svoboda narozen 5. 9. 2010. Pan Milan Svoboda pracuje od roku 2001 ve společnosti R+M, s. r. o. jako správce sítě, kde jeho roční příjem činí 420 000 Kč, uplatňuje slevu na manželku a daňové zvýhodnění na obě děti. Pan Svoboda během roku 2011 daroval dvakrát krev. V roce 2009 si vzal hypotéku na postavení nového domu a na úrocích z hypotečního úvěru za rok 2011 zaplatil 80 000 Kč. Dále vlastní byt, který pronajímá a roční příjem plynoucí z nájemného činí 120 000 Kč. Na tomto bytě provedl v roce 2011 opravy, které v souhrnu činily 20 000 Kč. V témž roce pan Svoboda opravil svému sousedovi automobil, za což dostal odměnu ve výši 10 000 Kč.

Cílem je nyní optimalizovat daňovou povinnost pana Svobody za rok 2011 (viz příloha daňové priznání).

Příjmy plynoucí ze závislé činnosti dle § 6 ZDP

Tyto příjmy činí 420 000 Kč po přičtení sociálního a zdravotního pojištění hrazeného zaměstnavatelem tvoří dílčí základ daně z § 6 **562 800 Kč**.

Příjmy z pronájmu dle § 9 ZDP

Příjmy z pronájmu činí 120 000 Kč, pan Svoboda si může uplatnit výdaje vynaložené na zajištění, dosažení a udržení příjmů, které činí 20 000 Kč, pro pana Svobodu je však výhodnější využít 30% paušálu z příjmů dosažených z pronájmu bytu, což znamená,

že uplatní výdaje stanovené paušální částkou ve výši 36 000 Kč. Tedy dílčí základ daně z § 9 činí **84 000 Kč**.

Ostatní příjmy dle § 10 ZDP

Zde patří příjem, který pan Svoboda získal za opravu automobilu. Vzhledem k tomu, že se jednalo o příjem z příležitostné činnosti a jeho výše byla do 20 000 Kč, tak to znamená dle § 10 odst. 3 písm. a) ZDP, že se jedná o od daně osvobozený příjem.

Souhrn dílčích základů daně z §§ 6 – 10 ZDP činí **646 800 Kč**. Poplatník má dle § 15 ZDP právo od této částky odečíst nezdánitelnou část základu daně, což je v konkrétním případě dvakrát darovaná krev tedy částka ve výši 4 000 Kč a dále úroky z hypotečního úvěru ve výši 80 000 Kč. Po odečtení nezdánitelných částí základu daně je získán základ daně po úpravách ve výši **562 800 Kč**, který se zdaní 15% sazbou daně, pak se získá daň, která činí **84 420 Kč**. Na sebe může pan Svoboda uplatnit slevu ve výši 23 640 Kč a dále uplatní slevu na jeho manželku 24 840 Kč. Uplatněním těchto slev se získá daň po slevách, která činí **35 940 Kč**. Také si pan Svoboda uplatní daňové zvýhodnění na své dvě děti tedy částku 2 x 11 604 Kč. Tímto výpočtem získává pan Svoboda vypočtenou kompletní daňovou povinnost, která je ve výši **12 732 Kč**.

3.5.2 Shrnutí daňové optimalizace pana Svobody

Cílem bylo optimalizovat daňovou povinnost pana Svobody. Optimalizovat v tomto případě znamená vypočítat jeho daňovou povinnost tak, aby jeho výsledná daňová povinnost byla co nejmenší. Důležité je zhodnotit všechny faktory, které se konkrétního poplatníka týkají a které mají vliv na výši jeho daně. Především má poplatník nárok na slevu na dani. Potom je nutné zvážit, zda má nárok na uplatnění slevy na manželku žijící s poplatníkem v domácnosti, tedy zda manželka nepobírá za dané zdaňovací období vlastní příjem přesahující 68 000 Kč. Dále se bere v úvahu daňové zvýhodnění na dítě. Poplatník jej může využít v případě, že s ním dítě žije v domácnosti a jedná se o nezletilé dítě nebo zletilé dítě do 26 let, které splňuje podmínky dle § 35c odst. 6 písm. b) bodu 1, 2 a 3 ZDP. Pokud daňová povinnost vyjde záporná po odečtení daňového zvýhodnění na dítě, má nárok poplatník daně z příjmů na tzv. daňový bonus.

Dále si může poplatník uplatnit nezdanitelnou část základu daně, při splnění zákonem stanovených podmínek. Jedná se například o darování krve, jak tomu bylo u pana Svobody nebo poskytnutí daru. Dále sem patří úroky placené z hypotečního úvěru až do výše 300 000 Kč. Jsou zde i možnosti využití odečtení příspěvku zaplaceného poplatníkem na jeho penzijní připojištění se státním příspěvkem nebo na jeho soukromé životní pojištění za zákonem definovaných podmínek.

Jsou i další možnosti daňové optimalizace, ale pro tento modelový příklad byly vybrány možnosti daňové optimalizace, které má právo poplatník ve většině případů využít.

3.5.3 Daňová povinnost konkrétního poplatníka v případě neuplatnění slevy na manželku

V tomto modelovém příkladu budeme vycházet ze stejného zadání, jaké bylo v předchozí podkapitole s tím rozdílem, že příjem plynoucí z nájmu ve výši 120 000 Kč bude pobírat jeho manželka, tudíž si pan Svoboda nebude moct uplatnit slevu na manželku, jelikož její roční příjem převyší částku 68 000 Kč.

V tomto případě bude dílčím základem daně pana Svobody pouze příjem dle § 6 ZDP tedy ze závislé činnosti, který činí **562 800 Kč**.

Nyní pan Svoboda uplatní nezdanitelnou část základu daně dle § 15 ZDP, která v souhrnu činí **84 000 Kč**.

Základ daně po úpravách je ve výši **478 800 Kč**. Základ daně je zdaněn 15% sazbou daně a daň tedy činí **71 820 Kč**.

Pan Svoboda si uplatní dle § 35 ba odst. 1 písm. a) ZDP slevu na poplatníka ve výši 23 640 Kč. Tedy daň po slevách je **48 180 Kč**.

Poté si uplatní daňové zvýhodnění na dvě děti žijící s ním v domácnosti v úhrnu ve výši 23 208 Kč. Tím je získána výsledná daňová povinnost pana Svobody **24 972 Kč**.

Daňová povinnost paní Svobodové z titulu příjmu plynoucího z pronájmu bude následující:

Příjem dle § 9 ZDP je 120 000 Kč a po odečtení 30% paušálu z částky dosažené pronájmem činí základ daně **84 000 Kč**.

Daň, která tvoří 15% z 84 000 Kč, činí **12 600 Kč**. Paní Svobodová si také uplatní slevu na poplatníka ve výši 23 640 Kč a velikost daňové povinnosti je tedy záporná, ale vzhledem k tomu, že k daňovému bonusu může dojít pouze z titulu uplatnění daňového zvýhodnění na dítě, je výsledná daňová povinnost paní Svobodové nulová.

3.5.4 Srovnání daňové povinnosti pana Svobody v případě uplatnění a v případě neuplatnění slevy na manželku

V tomto konkrétním případě daňového poplatníka, jak vyplývá z předchozích podkapitol, bylo výhodnější, aby příjmy z pronájmu dle § 9 ZDP zdaňoval pan Svoboda, protože jeho žena nemá žádné vlastní příjmy, tudíž si na ni mohl uplatnit slevu ve výši 24 840 Kč a jeho výsledná daňová povinnost v tomto případě činila 12 732 Kč.

Ve druhém případě, kdy příjmy z pronájmu ve výši 120 000 Kč nezdaňoval pan Svoboda, ale jeho manželka, si nemohl uplatnit slevu na manželku, protože tyto příjmy přesáhly zákonnou hranici, která činí 68 000 Kč pro uplatnění slevy. Proto jeho daňová povinnost byla asi dvojnásobně vyšší (24 972 Kč) než v případě, kdy si slevu uplatnit mohl, i přes to, že pan Svoboda nemusel zdaňovat příjem získaný z pronájmu dle § 9 ZDP jehož výše by činila 12 600 Kč. V tomto případě, kdy příjem z pronájmu pobírá paní Svobodová, bude velikost její daňové povinnosti nulová vzhledem k tomu, že daň je nižší než velikost slevy na poplatníka, kterou si paní Svobodová uplatnila. Tedy velikost celkové daňové povinnosti, kterou mají pan i paní Svobodovi, činí stále 24 972 Kč. Z výše uvedeného vyplývá, že daňově nejoptimálnější pro pana Svobodu bude, aby příjmy z pronájmu pobíral on a tedy si mohl uplatnit slevu na manželku, která nepobírá žádný vlastní příjem.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo popsat legislativní změny ve zdanění příjmů fyzických osob se zaměřením na příjmy ze závislé činnosti a to v období let 2008 – 2011. Následným cílem bylo srovnání daňové povinnosti jednotlivých poplatníků z příjmů ve sledovaném období s důrazem na daňovou reformu účinnou k 1. 1. 2008 a zhodnotit, jaký vliv měla daňová reforma na poplatníky pobírající odlišně vysoké příjmy.

Nejprve byly shrnuty základní změny zákona o daních z příjmů za období let 2008 – 2011. Na základě těchto změn se provedla analýza příjmů fiktivních poplatníků, jejichž výše byla stanovena dle minimální mzdy, průměrné mzdy a mzdy přesahující maximální vyměřovací základ pro stanovení sociálního a zdravotního pojištění. Následně bylo zjištěno, jak ovlivnila daňová reforma daňovou zátěž poplatníků příjmů ze závislé činnosti a je možné definovat následující závěry.

Daňová reforma výrazně snížila daňové zatížení poplatníků pobírající vysoké příjmy a to až o několik desítek tisíc korun, tedy, jak bylo v této práci uvedeno, se konkrétně jednalo o poplatníka s příjmem 1 800 000 Kč. Naopak poplatníci, jejichž příjem se pohybuje kolem průměrné mzdy, nebyli nijak výrazně zvýhodněni v případě, že neměli nárok na uplatnění slevy na dani na manželku a daňové zvýhodnění na dítě. U poplatníků, kteří pobírají minimální mzdu, došlo k mírnému zvýhodnění, ale tato změna nebyla vzhledem k velice nízkému příjmu příliš významná.

Podstatnou změnou bylo zvýšení slevy na poplatníka, ale také na manželku a daňového zvýhodnění na dítě. Pokud tedy poplatník má nárok na uplatnění těchto výhod, byl zvýhodněn ve všech případech, tedy v případě, kdy pobírá minimální mzdu se jeho daňová zátěž v letech 2008 – 2011 oproti roku 2007 snížila asi o 5 – 6% a vznikl mu tedy nárok na vyšší daňový bonus, stejně tak u poplatníka s průměrnou mzdou, kde se daňová zátěž poplatníka snížila asi o 7% a vznikl mu nárok na daňový bonus nebo v případě, kdy příjem přesahující maximální vyměřovací základ pro stanovení sociálního a zdravotního pojištění, kde se daňová zátěž poplatníka snížila nejvýrazněji a to až od 10%.

Pro poplatníka je výhodné, pokud má dle zákona o daních z příjmů možnost, optimalizoval svoji daňovou zátěž, tedy dosáhnout toho, aby jeho výsledná daňová

povinnost byla co nejnižší. Jedná se například o využití, kromě již zmíněné slevy na dani na poplatníka a na manželku a daňového zvýhodnění na dítě, nezdanitelné části základu daně. Pokud poplatník splní zákonem stanovené podmínky má nárok si od základu daně odečíst v zákonem definované výši například hodnotu darů, úroky placené z hypotečního úvěru, příspěvky placené poplatníkem na jeho penzijní připojištění se státním příspěvkem nebo na jeho soukromé pojištění.

Na základě zjištěných údajů daňová reforma významně ovlivnila daňovou povinnost poplatníků příjmů ze závislé činnosti. Samozřejmě na velikost příjmu mají vliv i další faktory, které jsem v této práci nebrala v úvahu jako inflace a další skutečnosti, které ovlivní výši příjmu každého poplatníka během daného roku jako je například dovolená, nemoc, případné odměny a také výše příjmů nemusí být v reální situaci konstantní po celých pět let. V této práci jsem nebrala v úvahu institut společného zdanění manželů, které bylo možné do konce roku 2007 uplatnit.

Použité zdroje

- 1) BACHOR, V. *Aktuální otázky zdaňování příjmů právnických osob*. Praha, 2009. 63 s.
- 2) BĚHOUNEK, P. *Přehled změn v daních a účetnictví souvisejících s daňovou reformou*. Praha: Verlag Dashöfer, spol. s r. o., 2007. 36 s. ISBN 80-86897-18-4.
- 3) BONĚK, V., aj. *Lexikon – daňové pojmy*. Ostrava: Sagit, 2001. 626 s. ISBN 80-7208-265-5.
- 4) *Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále*. Č. 2 – 3. Český Těšín: Poradce, s. r. o., 2008. 152 s. ISSN 1214 – 522X.
- 5) *Daňový tip*. Č. 3. Praha: Verlag Dashöfer, 2008. 10 s. ISSN 1211 – 1155.
- 6) *Finanční daňový a účetní bulletin*. Č. 4. Praha: Ing. Jan Polák, 2007. 76 s. ISSN 1210 – 5570.
- 7) *Finanční daňový a účetní bulletin*. Č. 1. Praha: Ing. Jan Polák, 2008. 76 s. ISSN 1210 – 5570.
- 8) *Finanční daňový a účetní bulletin*. Č. 4. Praha: Ing. Jan Polák, 2008. 76 s. ISSN 1210 – 5570.
- 9) *Finanční daňový a účetní bulletin*. Č. 1. Praha: Ing. Jan Polák, 2009. 76 s. ISSN 1210 – 5570.
- 10) *Finanční daňový a účetní bulletin*. Č. 2. Praha: Ing. Jan Polák, 2009. 76 s. ISSN 1210 – 5570.
- 11) *Finanční daňový a účetní bulletin*. Č. 3. Praha: Ing. Jan Polák, 2009. 76 s. ISSN 1210 – 5570.
- 12) *Finanční daňový a účetní bulletin*. Č. 4. Praha: Ing. Jan Polák, 2009. 76 s. ISSN 1210 – 5570.
- 13) *Finanční daňový a účetní bulletin*. Č. 1. Praha: Ing. Jan Polák, 2010. 76 s. ISSN 1210 – 5570.
- 14) *Finanční daňový a účetní bulletin*. Č. 3. Praha: Ing. Jan Polák, 2010. 76 s. ISSN 1210 – 5570.
- 15) *Income Tax rates and allowances*. [online]. 2010 [cit. 2010-11-13]. Dostupné z: <http://www.hmrc.gov.uk/rates/it.htm> >.

- 16) KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie-úvod do problematiky*. Praha: Aspi, a.s., 2009. 120 s. ISBN 978-80-7357-423-9.
- 17) MACHÁČEK, I. *Daň z příjmů fyzických osob 2010: praktická pomůcka k daňové optimalizaci*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. 273 s. ISBN 978-80-7400-188-8.
- 18) *Metodické aktuality*. Č. 3. Praha: Svaz účetních, 2010. 64 s. ISSN 1211 – 41378.
- 19) *Metodické aktuality*. Č. 5. Praha: Svaz účetních, 2010. 64 s. ISSN 1211 – 41378.
- 20) *Mzdy - vývoj mezd, průměrné mzdy 2011*. [online]. 2011 [cit. 2011-03-11]. Dostupné z: <<http://www.kurzy.cz/makroekonomika/mzdy/>>.
- 21) NERUDOVA, D. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. Praha: Aspi, a.s., 2005. 235 s. ISBN 80-7357-142-0.
- 22) PELC, V. *Daňový průvodce pro mzdové účetní*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. 280 s. ISBN 978-80-7400-300-4.
- 23) *Pokladní plnění státního rozpočtu ČR za leden až červenec 2010*. [online]. 2010 [cit. 2010-11-10]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_56806.html?year=2010>.
- 24) POKORNÝ, J. *Předdiplomní seminář: jak efektivně zpracovat a obhájit diplomovou práci*. 1. Vydání. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2006. 58 s. ISBN 80-214-3254-3.
- 25) *Přehled o vývoji částek minimální mzdy*. [online]. 2010 [cit. 2011-03-11]. Dostupné z: <<http://www.mpsv.cz/cs/871>>.
- 26) ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. Praha: Linde, 2010. 351 s. ISBN 978-80-7201-799-7.
- 27) *Účetní tip*. Č. 2. Praha: Verlag Dashöfer, 2011. 8 s. ISSN 1211 – 5363.
- 28) VALOUCH, P. *Účetní a daňové odpisy 2010*. 5. Vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2010. 144 s. ISBN 978-80-247-3201-5.
- 29) Zákon č. 261/2006 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.
- 30) Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
- 31) Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.
- 32) Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- 33) Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

- 34) *Zaměstnavatelé*. [online]. 2007 [cit. 2011-03-11]. Dostupné z:
<<http://www.zpmvcr.cz/cz/platci-pojistneho/zamestnavatele.html>>.

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: Výpočet superhrubé mzdy	19
Tabulka 2: Výdaje stanovené paušální částkou podle § 7 odst. 7 ZDP	21
Tabulka 3: Nezdánitelné části základu daně	23
Tabulka 4: Přiřazení dob odpisování k jednotlivým odpisovým skupinám.....	25
Tabulka 5: Rovnoměrné odpisování	26
Tabulka 6: Zrychlené odpisování	26
Tabulka 7: Slevy na dani a daňová zvýhodnění	29
Tabulka 8: Výčet základních slev na dani ve VB	31
Tabulka 9: Sazba daně ve VB	31
Tabulka 10: Rozdíly mezi ČR a VB	32
Tabulka 11: Vývoj výdajů procentem z příjmů v letech 2008 – 2010	35
Tabulka 12: Progresivní sazba daně platná do konce roku 2007.....	36
Tabulka 13: Změny výše jednotlivých ročních daňových slev.....	48
Tabulka 14: Vývoj výše ročního daňového zvýhodnění na dítě.....	49
Tabulka 15: Čistý příjem Pavla Malého bez uplatnění slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě.....	59
Tabulka 16: Čistý příjem Pavla Malého s uplatněním slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě.....	59
Tabulka 17: Čistý příjem Michaela Černého bez uplatnění slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě	61
Tabulka 18: Čistý příjem Michaela Černého s uplatněním slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě	62
Tabulka 19: Čistý příjem Aleše Březiny bez uplatnění slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě.....	63
Tabulka 20: Čistý příjem Aleše Březiny s uplatněním slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě.....	64
Tabulka 21: Poměr výsledné daňové povinnosti po slevách na poplatníka k celkové hrubé mzdě	67
Tabulka 22: Poměr výsledné daňové povinnosti k celkové hrubé mzdě.....	69
Tabulka 23: Poměr výsledné daňové povinnosti a SZZP k celkové hrubé mzdě.....	71

Tabulka 24: Poměr výsledné daňové povinnosti a SZZP k celkové hrubé mzdě v případě využití slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě	72
Graf 1: Srovnání velikosti daně před slevami v letech 2007 až 2011.....	66
Graf 2: Srovnání velikosti daňové povinnosti v letech 2007 až 2011	67
Graf 3: Procentuálně vyjádřená daňová zátěž poplatníka vůči jeho hrubé mzdě	68
Graf 4: Srovnání velikosti daňové povinnosti v letech 2007 až 2011 s uplatněním slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě.....	69
Graf 5: Procentuálně vyjádřená daňová zátěž poplatníka vůči jeho hrubé mzdě s využitím slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě	70
Graf 6: Srovnání velikosti daňové povinnosti v případě využití a v případě nevyužití slevy na manželku daňového zvýhodnění na dítě v roce 2011.....	71
Graf 7: Procentuálně vyjádřená daňová zátěž poplatníka a SZZP vůči jeho hrubé mzdě.....	72
Graf 8: Procentuálně vyjádřená daňová zátěž poplatníka a SZZP vůči jeho hrubé mzdě s využitím slevy na manželku a daňového zvýhodnění na dítě	73
Graf 9: Změny daňové zátěže v jednotlivých letech u poplatníka pobírajícího příjem 96 000 Kč ročně.....	74
Graf 10: Změny daňové zátěže v jednotlivých letech u poplatníka pobírajícího příjem 276 000 Kč ročně.....	74
Graf 11: Změny daňové zátěže v jednotlivých letech u poplatníka pobírajícího příjem 1 800 000 Kč ročně.....	75

Seznam příloh

Příloha 1: Daňové přiznání pana Svobody

Seznam použitých zkratk

ČR Česká republika

DP Daňové přiznání

EHP Evropský hospodářský prostor

EU Evropská unie

FO Fyzická osoba

GBP Britská libra

KČ Koruna česká

SZZP Pojistnému na sociální zabezpečení a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění

VB Velká Británie

ZDP Zákon č. 586/1992, o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

ZSDP Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků

ZSVR Zákon č. 261/2006 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů

Příloha 1: Daňové přiznání pana Svobody

Než začnete vyplňovat tiskopis, přečtěte si, prosím, pokyny.

Finančnímu úřadu v, ve, pro,
Brno II
 01 Daňové identifikační číslo
CZ
 02 Rodné číslo
754301/4444

03 DAP ¹⁾
 řádné opravné dodatečné

04 Kód rozlišení typu DAP ²⁾

05 DAP zpracoval a předkládá daňový poradce na základě plné moci k zastupování, která byla podána správci daně před uplynutím neprodloužené lhůty¹⁾
 ano ne

05a Zákonná povinnost ověření účetní závěrky auditorem¹⁾
 ano ne

PŘIZNÁNÍ
 k dani z příjmů fyzických osob
 podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon")
 za zdaňovací období (kalendářní rok) **2011** nebo jeho část²⁾ od do
 dále jen "DAP"

1. ODDÍL - Údaje o poplatníkovi

06 Příjmení Svoboda	07 Rodné příjmení	08 Jméno (-a) Milan
09 Titul	10 Státní příslušnost ČR	11 Číslo pasu

Adresa místa pobytu v den podání DAP

12 Obec Brno	13 Ulice/část obce Eimova	14 Číslo popisné / orientační 105
15 PSČ 618 00	16 Telefon / mobilní telefon 777 777 777	17 Fax / e-mail m.s@seznam.cz
18 Stát ČR		

Adresa místa trvalého pobytu k poslednímu dni kalendářního roku, za který se daň vyměřuje

Řádky 19 až 22 vyplňte pouze v případě, že adresa k poslednímu dni kalendářního roku, za který se DAP podává, je rozdílná od adresy v den podání DAP.

19 Obec	20 Ulice/část obce	21 Číslo popis./	22 PSČ
---------	--------------------	------------------	--------

Adresa pobytu na území České republiky, kde se poplatník obvykle ve zdaňovacím období zdržoval

Řádky 23 až 26 vyplňte pouze v případě, že nemáte bydliště (trvalý pobyt) na území České republiky.

23 Obec	24 Ulice/část obce	25 Číslo popisné / orientační
26 PSČ	27 Telefon / mobilní telefon	28 Fax / e-mail

29 Kód státu - vyplni jen daňový nerezident 29a Výše celosvětových příjmů

30 Spojení se zahraničními osobami¹⁾ ano ne

25 5405 MFin 5405 vzor č. 17

1

2. ODDÍL - Dílčí základ daně, základ daně, ztráta

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků (§ 6 zákona)

	poplatník	finanční úřad
31 Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů	420 000	
32 Úhrn povinného pojistného podle § 6 odst. 13 zákona	142 800	
33 Daň zaplacená v zahraničí podle § 6 odst. 14 zákona		
34 Dílčí základ daně podle § 6 zákona (ř. 31 + ř. 32 - ř. 33)	562 800	
35 Úhrn příjmů plynoucí ze zahraničí zvýšený o povinné pojistné podle § 6 odst. 13 zákona		

2. Dílčí základy daně z příjmů fyzických osob podle § 6, § 7, § 8, § 9 a § 10 zákona, základ daně a ztráta

36 Dílčí základ daně ze závislé činnosti podle § 6 zákona (ř. 34)	562 800	
36a Dílčí základ daně ze závislé činnosti podle § 6 zákona po vynětí (ř. 36 - úhrn vyňatých příjmů ze zdrojů v zahraničí podle § 6 zákona nebo ř. 36)	562 800	
37 Dílčí základ daně nebo ztráta z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti podle § 7 zákona (ř. 113 přílohy č. 1 DAP)		
38 Dílčí základ daně z kapitálového majetku podle § 8 zákona		
39 Dílčí základ daně nebo ztráta z pronájmu podle § 9 zákona (ř. 206 přílohy č. 2 DAP)	84 000	
40 Dílčí základ daně z ostatních příjmů podle § 10 zákona (ř. 209 přílohy č. 2 DAP)		
41 Úhrn řádků (ř. 37 + ř. 38 + ř. 39 + ř. 40).	84 000	
41a Úhrn dílčích základů daně podle § 7 až § 10 zákona po vynětí (ř. 41 - úhrn vyňatých příjmů ze zdrojů v zahraničí podle § 7 až § 10 zákona nebo ř. 41)	84 000	
42 Základ daně (36a + kladná hodnota z ř. 41a)	646 800	
43 (neobsazeno)		
44 Uplatňovaná výše ztráty - vzniklé a vyměřené za předcházející zdaňovací období maximálně do výše ř. 41a		
45 Základ daně po odečtení ztráty (ř. 42 - ř. 44)	646 800	

3. ODDÍL - Nezdaniitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem

Částka podle § 15	Počet měsíců		Počet měsíců	
46 Odst. 1 zákona (hodnota daru/darů)		4 000		
47 Odst. 3 a 4 zákona (odečet úroků)	12	80 000		
48 Odst. 5 zákona (penzijní připojištění)				
49 Odst. 6 zákona (životní pojištění)				
50 Odst. 7 zákona (odborové příspěvky)				
51 Odst. 8 zákona (úhrada za další vzdělávání)				
52 §34 odst. 4 zákona (výzkum a vývoj)				
53 Další částky				

54 Úhrn nezdanitelných částí základu daně a položek odčitatelných od základu daně (ř.46 + ř.47 + ř.48 + ř.49 + ř.50 + ř.51 + ř. 52 + ř.53)	84 000	
55 Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně a položky odčitatelné od základu daně (ř.45 - ř.54)	562 800	
56 Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů	562 800	
57 Daň podle § 16 zákona	84 420	

4. ODDÍL - Daň celkem, ztráta

58 Daň podle §16 zákona (ř. 57) nebo částka z ř. 330 přílohy č. 3 DAP	84 420	
59 (neobsazeno)		
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč nahoru (ř.58)	84 420	
61 Daňová ztráta - zaokrouhlená na celé Kč nahoru bez znaménka minus		

5. ODDÍL - Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění

62 Slevy celkem podle § 35 odst. 1 zákona		
63 Sleva podle § 35a nebo § 35b zákona		

Tab.č.1 ÚDAJE O MANŽELCE (MANŽELOVI)

Příjmení, jméno, titul manželky (manžela)	Svobodová Kateřina	Rodné číslo	765208/4205
---	--------------------	-------------	-------------

Částka podle § 35ba odst. 1	Počet měsíců		Počet měsíců
64 písm. a) zákona (na poplatníka)		23 640	
65a) písm. b) zákona (na manželku/manžela)	12	24 840	
65b) písm. b) zákona (na manželku/manžela, která/který je držitelem ZTP/P)			
66 písm. c) zákona (na pozivatele invalidního důchodu pro invaliditu prvního nebo druhého stupně)			
67 písm. d) zákona (na pozivatele invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně)			
68 písm. e) zákona (na držitele průkazky ZTP/P)			
69 písm. f) zákona (studium)			
70 Úhrn slev na dani podle § 35, § 35a, § 35b a § 35 ba zákona (ř. 62 + ř. 63 + ř. 64 + ř. 65a + ř. 65b + ř. 66 + ř. 67 + ř. 68 + ř. 69)		48 480	
71 Daň po uplatnění slev podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (ř. 60 - ř. 70)		35 940	

Tab.č.2 ÚDAJE O DĚTECH ŽIJÍCÍCH V DOMÁCNOSTI

	Příjmení a jméno(-a)	Rodné číslo	Počet měsíců	Počet měsíců se ZTP/P
	1	2	3	4
1	Svobodová Kateřina	055808/4205	12	
2	Svoboda Jaroslav	104905/7777	12	
3				
4				
	Celkem		24	

72 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	23 208	
73 Sleva na dani (částka z ř. 72, uplatněná maximálně do výše daně na ř. 71)	23 208	
74 Daň po uplatnění slevy podle § 35c zákona (ř. 71 - ř. 73)	12 732	

75 Daňový bonus (ř. 72 - ř. 73)		
76 Úhrn vyplacených měsíčních daňových bonusů podle § 35d zákona (včetně případného doplatku na daňovém bonusu)		
77 Rozdíl na daňovém bonusu (ř. 75 - ř. 76)		

6. ODDÍL - Dodatečné DAP

78 Poslední známá daň		
79 Zjištěná daň podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (ř. 74)		
80 Rozdíl řádků (ř.79 - ř.78) : zvýšení (+) částka daně se zvyšuje, snížení (-) částka daně se snižuje		
81 Poslední známá daňová povinnost - daňová ztráta podle § 5 zákona		
82 Zjištěná ztráta podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (ř. 61)		
83 Rozdíl řádků (ř.82 - ř.81) : zvýšení (+) - daňová ztráta se zvyšuje, snížení (-) daňová ztráta se snižuje		

7. ODDÍL - Placení daně

84 Úhrn sražených záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků (po slevách na dani)		
85 Na zbývajících zálohách zapláceno poplatníkem celkem		
86 Zaplacená daň stanovená paušální částkou podle §7a zákona		
87 Sražená daň podle § 36 odst. 6 zákona (státní dluhopisy)		
87a Sražená daň podle § 36 odst. 7 zákona		
88 Zajištěná daň plátcem podle § 38e zákona		
89 Sražená daň podle § 38f odst. 12 zákona		
90 Zaplacená daňová povinnost (záloha) podle § 38gb odst. 4 zákona		
91 Zbývá doplatit (ř.74 - ř.77 - ř.84 - ř.85 - ř.86 - ř.87 - ř.87a - ř. 88 - ř.89 - ř.90) : (+) zbývá doplatit, (-) zapláceno více	12 732	

PŘÍLOHY DAP :

Ve sloupci uveďte počet listů příloh :

Název přílohy	
Příloha č.1 - "Výpočet dílčího základu daně z příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7 zákona)"	
Příloha č.2 - "Výpočet dílčích základů daně z příjmů z pronájmu (§ 9 zákona) a z ostatních příjmů (§ 10 zákona)"	1
Příloha č.3 - "Výpočet daně z příjmů ze zahraničí (§ 38f zákona)" včetně Samostatných listů 1. oddílu	
Účetní závěrka poplatníka, který vede účetnictví	
Seznam pro poplatníky uplatňující nárok na vyloučení dvojího zdanění podle § 38f odst. 10 zákona	
"Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a z funkčních požitků a o sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění" za příslušné zdaňovací období od všech zaměstnavatelů (např. podle § 38j odst. 3 zákona)	1
Doklad o poskytnutém daru	1
Potvrzení o poskytnutém úvěru na bytové potřeby a o výši úroků z tohoto úvěru	1
Potvrzení o zaplacených částkách na penzijní připojištění	
Potvrzení o zaplacených částkách na soukromé životní pojištění	
Potvrzení o zaplacené úhradě na další vzdělávání	
Důvody pro podání dodatečného DAP	
Další přílohy výše neuvedené	1
Počet příloh celkem	5

PROHLAŠUJI, ŽE VŠECHNY MNOU UVEDENE ÚDAJE V TOMTO PŘÍZNÁNÍ JSOU PRAVDIVÉ A ÚPLNÉ A STVRZUJI JE SVÝM PODPÍSEM.

Údaje o zástupci :	Kód zástupce :
	<input type="text"/>
Jméno(-a) a příjmení / Název právnické osoby	
<input type="text"/>	
Datum narození / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby	
<input type="text"/>	
Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li daňový subjekt či zástupce právnickou osobou), s uvedením vztahu k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník apod.)	
Jméno(-a) a příjmení / Vztah k právnické osobě	
<input type="text"/>	

Daňový subjekt / osoba oprávněná k podpisu		
Datum :		Vlastnoruční podpis daňového subjektu / osoby oprávněné k podpisu
<input type="text" value="7.5.2011"/>	otisk razítka	<input type="text" value="Slobody"/>

¹⁾ Označte křížkem odpovídající variantu.²⁾ Údaj vyplňte, pouze máte-li kód rozlišení typu DAP v případech uvedených v § 38gb zákona a dále v případech uvedených v § 239 a v § 244 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů

Otisk podacího razítka finančního úřadu

ŽÁDOST O VRÁCENÍ PŘEPLATKU NA DANI Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB

Podle ust. § 154 a155 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, žádám o vrácení :

přeplatku na dani z příjmů fyzických osob Kč.

Přeplatek zašlete na adresu :

Přeplatek vraťte na účet vedený u č. kód banky specifický symbol Vlastník účtu měna, ve které je účet veden : Kč

V.....dne..... Podpis poplatníka (zástupce)

PŘÍLOHA č. 2

Rodné číslo : 754301/4444

je součástí tiskopisu P Ř I Z N Á N Í k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2010 - 25
5405 MFin 5405 vzor č.17 (dále jen "DAP")

Částky uveďte v celých Kč. Číselné hodnoty počítané v průběhu výpočtu daňové povinnosti jsou ukazatelé ve smyslu ustanovení § 146 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů a jejich zaokrouhlení se provádí s přesností na dvě desetinná místa. Postupné zaokrouhlování ve dvou nebo více stupních je nepřipustné.

Výpočet dílčích základů daně z příjmů z pronájmu (§9 zákona) a z ostatních příjmů (§10 zákona)**1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů z pronájmu (§9 zákona)**

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy ze zdrojů v zahraničí

Uplatňuji výdaje procentem z příjmů (30 %) ¹⁾	X	Dosáhl jsem příjmů ze společného jmění manželů ¹⁾	X
--	----------	--	----------

	poplatník	finanční úřad
201 Příjmy podle § 9 zákona	120 000	
202 Výdaje podle § 9 zákona	36 000	
203 Rozdíl mezi příjmy a výdaji (ř. 201 - ř. 202) nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk,ztráta)	84 000	
204 Úhrn částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona zvyšující rozdíl mezi příjmy a výdaji nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk,ztráta)		
205 Úhrn částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona snižující rozdíl mezi příjmy a výdaji nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk,ztráta)		
206 Dílčí základ daně, daňová ztráta z pronájmu podle § 9 zákona (ř. 203 + ř. 204 - ř. 205)	84 000	

Rezervy na začátku zdaňovací období		Rezervy na konci zdaňovací období	
-------------------------------------	--	-----------------------------------	--

2. Výpočet dílčího základu daně z příjmů z ostatních příjmů (§10 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí

Druh příjmů podle § 10 odst. 1 zákona	Příjmy	Výdaje	Rozdíl (sloupec 2-sloupec 3)	Kód ²⁾
1	2	3	4	5
1				
2				
3				
4				
Úhrn kladných rozdílů jednotlivých druhů příjmů				xxxx

	poplatník	finanční úřad
207 Příjmy podle § 10 zákona		
208 Výdaje podle § 10 zákona (maximálně do výše příjmů)		
209 Dílčí základ daně připadající na ostatní příjmy podle § 10 zákona (ř. 207 - ř. 208)		

¹⁾ Označte křížkem odpovídající variantu.

²⁾ Pokud jste uplatnil výdaje procentem z příjmů (týká se pouze zemědělské výroby), uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno "p". Pokud příjmy plynou z majetku, který je ve společném jmění manželů, uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno "s". Pokud příjmy plynou ze zdrojů v zahraničí, uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno "z".